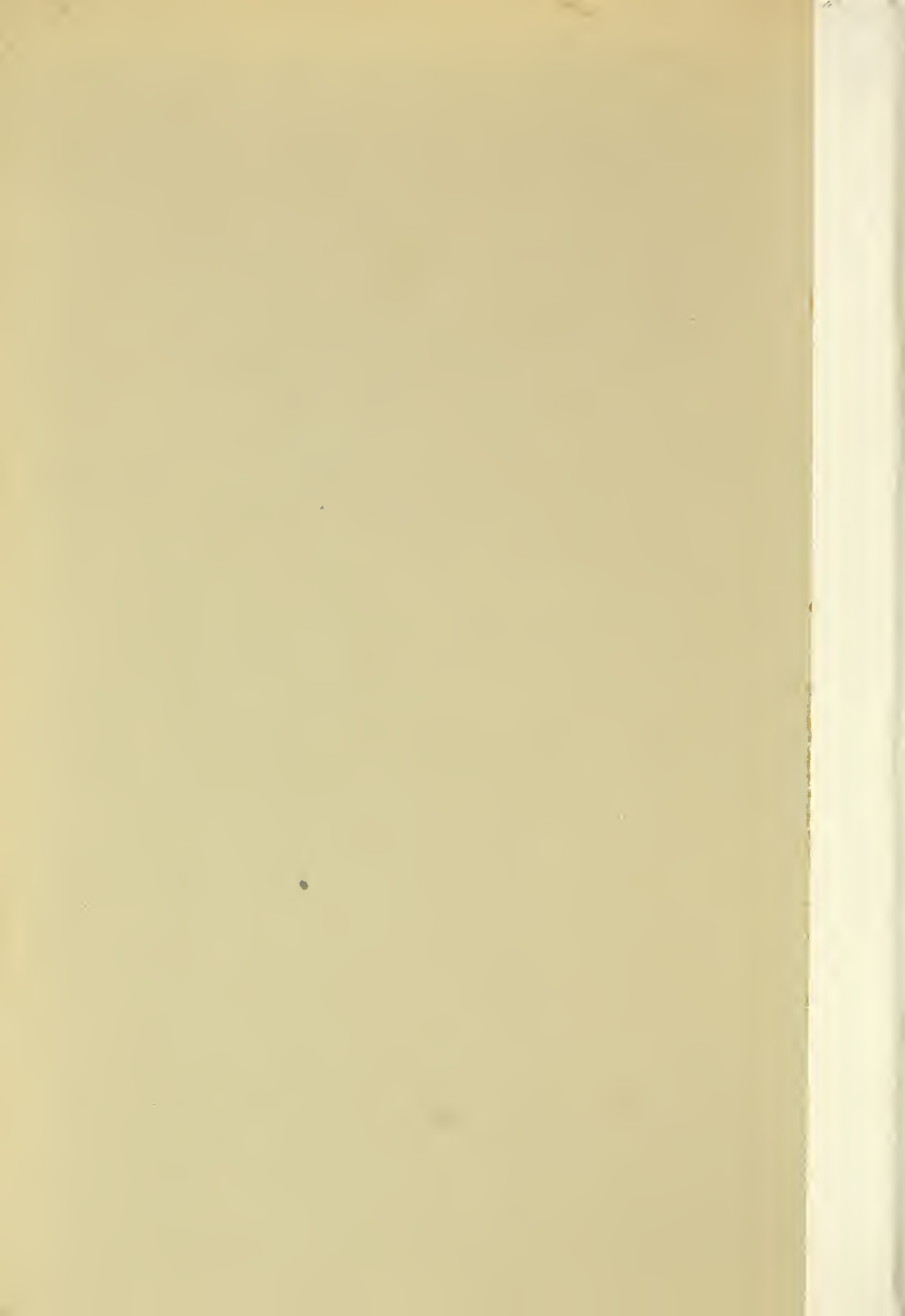

Annunzio, Gabriele d'
Giovanni Episcopo

PQ
4803
G61
G619

107

Giovanni

Episcopo

Gyldendalske Boghandels Forlag

103

GABRIELE D'ANNUNZIO

GIOVANNI
EPISCOPO

AUTORISERET OVERSÆTTELSE EFTER ORIGINALENS
28 TUSINDE

VED

HELENE JACOBSON

Med et Forord af Professor Harald Haffding

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

(F. HEGEL & SØN)

—
1892

PD
4803
G61G619

GRÆBES BOGTRYKKERI

FORORD.

Af den italienske Forfatters Forord ses, at hans Skildring af Giovanni Episcopo er bygget paa Studier af et virkeligt Menneske, og at han snarere vil have sin Fremstilling betragtet som «Dokument» end som Kunstværk. Efter at have læst Bogen vil man sande, at den gjør Indtryk af at have hentet sit Stof fra Virkelighedens Verden, og jeg troer, at en nøjere Undersøgelse af de enkelte Træk i Skildringen vilde bekræfte dette Indtryk. Der er her fremstillet en Karakter af stor psykologisk Interesse, saa at jeg godt forstaar, at det var en Filosof, der hentedede Forfatterens Op-

mærksomhed paa det stakkels Menneske, der var Forbilledet for Episcopo.

Det er Afmagtens Psykologi, Forfatteren giver os — paa den Maade, en Digter giver os Psykologi, i en levende Skikkelse, ikke i Form af teoretisk Analyse. Naar der er Karakterer, som vøxe i Kraft ved Berøringen med Mennesker og med Verden, saa er der andre Karakterer — vel de ulykkeligste, der gives — hvis Svaghed og Afhængighed drager Næring af alle de Forhold, de kommer i. Episcopo er et vel begavet Menneske; han er intellektuelt udviklet; han har stor Evne til Selviagttagelse og til Forstaaelse af, hvad der rører sig hos de Mennesker, han kommer i Forhold til. Men hans Intelligents og Forstaaelse virke kun til at gjøre ham svimmel, til at give det Indtryk, andre Personer gjøre paa ham, en saa stærk Gjenlyd i hans

Indre, at hans Vilje ikke kan rejse sig til Selvhævdelsens Modstand, men lænkebindes til slap Lydighed. Paa de afgjørende Tidspunkter, dem, i hvilke hans Skjæbne bestemmes, er det for ham, som om han ikke var sig selv, og som om alle Omgivelserne fjærne sig fra ham og ligge i lang Afstand. Han fornemmer sig selv og alt andet paa anden Maade end for. Og tillige er det ham, som om det, han er i Færd med at opleve, allerede en Gang for var sket, og det nu kun drejer sig om en uundgaaelig Gjentakelse, saa han ikke har andet at gjøre end at staa som Tilskuer ved det, der sker med ham. En fatalistisk Afmagtsstemning betager ham da, og den Mulighed, der kunde ligge i hans egen Vilje til at bestemme hans Fremtid, falder bort. Aldrig stanser han det, der vil bryde ind over ham, med et

«Hertil og ikke videre!» Ligegyldig Tilskuer er han ganske vist ikke. Men i Tavshed bærer han Smærten over sin Ulykke og sin Nedværdigelse.

Ikke blot sin egen Lidelse har han at bære paa. Ved sin Erne til at sætte sig ind i Andres Sind føler og lider han med dem. Hans Medlidenhed er lige saa stærk som hans Trang til Medfølelse. Og ogsaa dette bliver til hans Ulykke, idet han lader sig beherske af de Svage og Forkomne saa vel som af de Stærke og Hensynsløse. Han lader sig behandle som en Hund af en raa Ven og af den hjærtelose Kokette, i hvis Vold han havde ladet sig glide, og som gjorde hans Hus berygtet: men han fores ogsaa til at dele en stakkels blind Idiots Drikkesyge, idet han først af Medlidenhed følger ham paa hans Veje, siden lærer at søge samme Trost som han.

Al den Omhed, der intet Aflob og ingen Besvarelse kunde finde, samler sig om hans Barn. Her aabnedes hans Sjæl og losnedes hans Tunge. Kun sin Sorg og Nedværdigelse søgte han at skjule for Sonnen. Dels for ikke at fortrædige sin Hustru, dels for ikke at bedrøve sin Son vænnede han sig til at græde uden Suk og Hulken, naar Følelsen af hans Elenighed overvældede ham. Dog, det hjalp ikke. Barnet begyndte at forstaa, hvad der gik for sig omkring det. Ved det første forundrede Spørgsmaal, Drengen kom med, folte Episcopo sig fortabt. Han saa' nu, at det vilde komme til en Katastrofe. Og det var da ogsaa Drengens Harme, der gav Episcopo det Vaaben ihænde, som han aldrig af sig selv havde grebet. — Den konsekvente Karakterskildring faar her en gribende tragisk Afslutning.

Det er et sygt, et abnormt Menneske, vil man sige. Og man vil maaske gjøre Indsigelse imod, at et saadant gjøres til Gjenstand for digterisk Fremstilling. Men i Sygdommen komme blot Kræfter til ensidig og tydelig Udfoldelse, der i ringere Grader og i utydeligere Skikkelse røre sig i det normale Liv. Netop for Kundskaben til Livet — og tillige for at kunne sikre Livets Sundhed — har det da sin store Betydning at se, hvorledes det gaar, naar Linen lobes ud, og Vejen gaas til Ende. Ved Hjælp af de større Dimensioner, de sjælelige Forhold kunne antage i Sindssygdommen, lærer vi lettere deres Natur at kjende.

Skjønt Bogen sikkert vil interessere blot som psykologisk Dokument betragtet, kan jeg dog ikke tro Andet, end at man vil give Forfatteren Uret i ikke at ville have

den betragtet som *Kunstværk*. Alt er lagt til *Rette* og fort frem for os med en *Klarhed* og en *Stemmingsrigdom*, som kun den ægte *Kunstner* formaar det. *Mesterlig* er saaledes den *Maade*, paa hvilken den hele *Lidelseshistorie* efterhaanden dukker op i *Fortællerens* *Bevidsthed*, som først ene er optagen af *Sonnens* *Dod*. Efter at *Fortællingen* er kommen i *Gang*, sker der enkelte *Stansninger* af *Træthed* og *Vildelse*, men tilsidst staa *Alt* for ham tydeligt og bestemt i alle *Enheltheder*, som det kun kan staa for en *Doendes* *Tilbageskuen*.

Kun *ufuldkomment* har jeg formaaet at forklare, hvorfor *Bogen* har interesseret mig i saa høj *Grad*. Men *Læsere*, der ville fordybe sig i den, ville heller ingen *Forklaring* behøve. De ville forstaa, at jeg har ønsket at henlede *Op-*

*mærksomheden paa denne Skildring,
som det er Oversætterindens Fortjeneste
at have omplantet i vor Literatur.*

Den 5te Oktober 1892.

Harald Hoffding.

Til Matilde Serao.

Kjære Frue, denne lille Bog, som jeg dedicerer Dem, har ikke for mig nogen Betydning som Kunstværk. Den er et simpelt literært Dokument, som er blevet offentliggjort for at vise en urolig Kunstners første instinktmæssige Bevægelse henimod en endelig Fornyelse.

Den blev skreven i Rom i Januar 1891 efter femten Maaneders fuldstændige aandelige Hvile, femten Maaneder, der deltes mellem slov Lediggang og stærke Legemøvelser i Kavalleri-Kasernen.¹ Alle-

¹ Gabriele D'Annunzio er født 1864 paa *Adriaterhavet* (ombord i en Yacht), Efter at have studeret i Florents og Rom har han udgivet hened en femten Bind dels Prosa, dels Poesi. For Tiden arbejder han paa en større Roman *La Nemica*, som vil udkomme samtidigt i et italiensk Tidsskrift og i *Revue des deux Mondes*.

rede to Aar i Forvejen havde jeg med megen Interesse bemærket og studeret Giovanni Episcopos Person. Filosofen Angelo Conti lærte ham første Gang at kjende i en Læges Modtagelsesværelse i San Giacomo Hospitalet. Jeg, denne finttænkende Filosof og Maleren Marius de Maria besøgte efter den Tid jævnligt en trist og stille Vinstue i Via Alessandrina, for at træffe sammen med denne sorgelige Udgave af en Dranker. Forskjellige besynderlige Omstændigheder begunstigede vort Studium. (Angelo Conti havde saaledes skaffet Sprøjtet og Morfinen til den stakkels Battista tilveje!) Men det sjældne Materiale, som var blevet samlet med den størst mulige Nojagtighed, var aldrig kommet videre end til nogle faa Sider fulde af Noter.

De, som selv er saa ihærdig en Arbejder, De kjender maaske den alvorlige Forstyrrelse, som en lang Afbrydelse af Arbejdet frembringer i en Forfatters Sind. Da jeg var bleven færdig med Militær-Tjenesten, kostede det mig Anstrængelse at gjenoptage mine tidligere Arbejder, at erhverve mig et nojagtigt Kjendskab til min nye Sindstilstand, at samle mig, jeg kunde gjerne sige at gjenerhverve

mit eget Jeg. Jeg forstod, hvor dyb og uundgaaelig en Indflydelse Omgivelserne udover paa os, selv om de er forskjellige fra vort eget Væsen, og hvorledes det er langt vanskeligere at bevare Sjælen end Legemet uberørt af den plumpe Berøring af de Omgivelser, i hvilke vi lever eller tilfældigt befinder os. Intet, kjære Veninde, intet af hvad vi troer er vort, tilhører os.

Kavalleristen, som var vant til at sidde tilhest en halv Snes Timer itræk og at fare mod Vinden i skarp Trav, folte en Slags fysisk Modvilje imod det stillesiddende Liv ved Skrivebordet og Pennens nervepirrende Bevægelser. Nogle Uger slæbte sig hen, og jeg folte et ubeskriveligt Ildebefindende, der af og til afløstes af smaa Tillob til en Energi, som imidlertid aldrig voksede sig større.

Jeg syntes, at alle mine Evner som Forfatter var blevne tilslørede, svækkede, ligesom opløste. Jeg folte mig til Tider saa fuldstændig fjærnet fra den Kunst, den ideale Verden, jeg engang havde levet i, jeg folte mig saa gold, at ingen Paavirkning kunde rive mig ud af den tyngende, sorgelige Uvirksomhedstilstand, som jeg befandt mig i. De Værker,

som hidtil havde begejstret mig, lod mig nu fuldstændig kold. Jeg følte næsten Væmmelse ved mine egne, tidligere Arbejder som ved noget, der ikke ejede Livskraft, der ikke mere ved noget Baand var bundet til mig, og som dog tyngede mig med en utaaelig Vægt. Selve Stilen i nogle af mine Prosa-Arbejder gjorde mig vred og skamfuld. Tomme og falske forekom de Former mig, som jeg engang havde været tilfreds med.

Aldrig kan nogen Forfatter med større Oprigtighed og Foragt have forkastet sine egne tidligere Arbejder, uden dog endnu at føle Kraften til det kommende Arbejde eller Bevidstheden om sine nye Ævner.

En Aften, da jeg befandt mig ene i et stort, halvmørkt Værelse, gjenlevede jeg forskellige Noter — Stof, som dels allerede var benyttet, dels endnu ventede paa at blive det. Jeg var opfyldt af en egen Uro. Skjøndt jeg var optagen af Læsningen, var mit Sinds Modtagelighed særlig stærk midt i Stilheden, og jeg kunde under Læsningen iagttage, at min Hjerne med usædvanlig Lethed dannede og sammenholdt de mest forskellige Fore-

stillinger. Det var ikke første Gang, dette Fænomen foregik i mig, men det forekom mig aldrig at have været stærkere. Jeg begyndte med *virkelige Synsfornemmelser* at se de tænkte Forestillinger. Og Uroen tiltog med hvert Minut, der gik.

Da jeg paa et Blad saa' Navnet Giovanni Episcopo, saa' jeg i samme Nu, som i et Lynglimt, Mandens Person, ikke blot hans legemlige men ogsaa hans aandelige Personlighed.

Fra det Øjeblik begyndte denne blide, ulykkelige Mand, denne *Christus patiens*, at leve (hos mig? i mig?) et Liv saa inderligt, at mit eget syntes helt opslugt af det.

Aldrig havde jeg været i en saa hæftig Bevægelse, aldrig havde jeg følt en saadan skabende Kraft. Aldrig havde Giovanni Episcopo været mere levende for mig.

Og med ham Giulio Wanzer, Ginevra, Ciro, den Gamle — alle fik de Liv og Skikkelse. Jeg saa' deres Blikke, deres Bevægelser, horte deres Stemmer. Hver eneste Episode i Bogen stod mig klart for Øje: Faderens og Sonnens Lob gennem Garderne under den brændende Sol i Ensomheden og

Stilheden; deres Komme til det forladte Hus, Vente-tiden, udmaalt med deres Hjærtetlag. Skriget. Bar-net, der klyngede sig til Wanzers Legeme og Kniv-stikkene i denne brede Ryg, og Blodets Fremvælten; og Ciro's Dodskamp i det halvmørke Værelse, nær ved den Døde. Og saa i de paafølgende Timer Faderen ene med de to Lig. — Hvorfor var mit Syn saa klart og skarpt, naar mit Arbejde dog skulde blive saa svagt?

Morgenen efter satte jeg mig til Arbejdet. Jeg arbejdede nogle Dage med en forunderlig Energi, kun afbrudt af Søvn og Maaltiderne. Og bestandig, især om Natten, saa' jeg Giovanni Episcopos Skikkelse for mig.

Her har De altsaa denne lille Bogs Tilblivelses-historie. Jeg tænker, at De i den vil finde de første Elementer til en Fornyelse, som De senere vil se blive fortsat i *L'innoscente*, strængere og nøjagtigere i Analysen og med mere Simpelhed i Stilen.

Hele Methoden bestaar i denne Formel: man maa studere Menneskene og Begivenhederne *di-recte*, uden nogensomhelst Transposition.

Men hvem vil studere? Hvormange i Italien for-

staar endnu Betydningen af et saadant Ord? Hvor mange foler Nødvendigheden af en Fornyelse? Hvormange har Tro paa deres egne Kræfter og Tillid til deres egen Alvor?

Til Dem, Frue, der, bestandig sogende det Bedste, her i Italien giver os Eksempet paa en saa mandig Arbejdsævnne, dedicerer jeg altsaa dette Arbejde, som er blevet offentliggjort for at vise en urolig Kunstners forste instinktmæssige Bestræbelse.

Ave.

Napoli, Helligtrekongersdag 1892.

Gabriele D'Annunzio.

Giovanni Episcopo

*Ego autem sum vermis, et non
homo; opprobrium hominum, et
abjectio plebis.*

*Omnes videntes me, deriserunt
me . . .*

PSALM. XXI, 7, 8.

*Judica me secundum justitiam
tuam.*

PSALM. XXXIV, 24.

Giovanni Episcopo:

De vil altsaa vide Hvad er det, De vil vide, Hr. Doktor? Hvad er det, jeg skal sige Dem? — Aah, *alt!* — Saa maa jeg altsaa fortælle Dem alt, lige fra Begyndelsen.

Alt, lige fra Begyndelsen! Hvorledes skal jeg bære mig ad? Jeg ved ikke mere noget; jeg husker ikke mere noget. Det er virkelig sandt. Hvorledes skal jeg bære mig ad, hvorledes skal jeg bære mig ad?

Aah Gud! Men hør nu Nej, De maa vente, De maa vente. Hav Taalmodighed. Hav lidt Taalmodighed; jeg kan ikke tale. Selv om jeg husker et eller andet, saa kan jeg ikke fortælle det igjen. Medens jeg var mellem andre Mennesker, var jeg

tavs og indesluttet. Jeg var tavs, selv naar jeg havde drukket — altid tavs.

Nej, ikke altid. Med *ham* talte jeg; kun med *ham*. Naar vi en Sommeraften gik udenfor Byen, eller paa Pladserne, eller i de offentlige Haver Han stak sin Arm ind under min, denne stakkels lille magre Arm, der var saa let, at jeg næsten ikke kunde føle den. Og saa gik vi og snakkede sammen.

Elleve Aar — tænk Dem, Hr. Doktor — han var kun elleve Aar; men han talte som en Mand og var sorgmodig som en Mand. Man skulde tro, at han allerede kjendte Livet, at han allerede led dets Lidelser. Hans Læber kjendte allerede bitre Ord, de Ord, som gjør saa megen Fortræd, og som man ikke glemmer!

Hvem glemmer? Hvem?

Jeg sagde til Dem, at jeg ikke mere vidste noget, at jeg ikke mere huskede noget. . . . Aah, det var ikke sandt.

Jeg husker alt, alt, alt. Forstaar De? Jeg husker hans Ord, hans Bevægelser, hans

Blik, hans Taarer, hans Suk, hans Skrig, hver Handling i hans Liv, fra den Time han blev født, til den Time da han dode.

Han er død. Det er allerede seksten Dage, siden han dode. Og jeg lever endnu! Men jeg maa dø; saa hurtigt som muligt maa jeg dø. Min Søn vil have, at jeg skal gaa bort. Hver Nat kommer han, sætter sig, ser paa mig. Han er barbenet, stakkels Ciro! Jeg maa ligge og lytte for at høre hans Skridt. Bestandig, lige fra det bliver mørkt, venter jeg med spændt Opmærksomhed; bestandig. Naar han sætter Foden paa Dørtrinet, er det, som om han satte den paa mit Hjærte; men ganske forsigtigt, uden at gjøre mig Fortræd, aah, saa let . . . Stakkels Sjæl!

Han er barbenet nu, hver eneste Nat. Men De maa ikke tro, at han gik barbenet, da han levede — aldrig, aldrig. Det sværger jeg Dem til — aldrig.

Jeg vil sige Dem noget. Hør godt efter. Hvis en, som De har kjær, dør fra Dem, saa lad ham ikke mangle noget i Kisten. Klæd ham selv paa, hvis De kan, med Deres

egne Hænder. Klæd ham paa fuldstændigt, som om han skulde leve igjen, staa op, gaa ud. Intet maa mangle den, som forlader Verden; intet. Husk godt paa det.

Se engang paa disse Sko. Har De Børn? — Nej. Ja, saa kan De ikke forstaa, ikke fatte, hvad de er for mig disse to smaa slidte Sko, som har omsluttet *hans* Fødder, som har bevaret Formen af *hans* Fødder. Jeg kan ikke forklare Dem det, ingen Fader vil nogensinde kunne forklare Dem det; ingen.

Da de kom ind i Værelset, da de kom for at føre mig bort, laa saa ikke alle hans Klæder derinde paa Stolen ved Siden af Sengen? Hvorfor tog jeg kun Skoene med mig? Ængsteligt ledte jeg efter dem under Sengen, og det var, som mit Hjærte vilde briste ved Tanken om, at jeg muligvis ikke skulde finde dem. Og jeg gjemte dem, som om de endnu rummede lidt af *hans* Liv. — Aah, men De kan ikke forstaa mig.

Om Vinteren, naar det var koldt om Mor-

genen, og han skulde gaa til Skole
Han led af Frost, stakkels Barn! Om Vin-
teren var hans Fodder fulde af Saar, helt
blodige. Jeg gav ham Strømper og Sko paa.
Jeg kunde gjore det saa godt. Naar jeg
saa skulde binde Skoene og laa paa Knæ
foran ham, kunde jeg føle, at hans Hænder,
som han stottede mod mine Skuldre, alle-
rede rystede af Kulde. Og jeg gav mig god
Tid De kan ikke forstaa det.

Da han saa døde, saa var dette det ene-
ste Par, dette, som De ser her. Og jeg
tog dem fra ham. Og han blev sikkert
begravet som en lille Stakkel. Hvem holdt
af ham undtagen hans Fader?

Nu tager jeg hver eneste Aften disse to
smaa Sko og stiller dem paa Dørtrinet ved
Siden af hinanden, for at han skal faa
dem igjen. Hvis han nu saa' dem? Maa-
ske ser han dem, men han rører dem ikke.
Maaske ved han, at jeg vilde miste For-
standen, hvis jeg ikke om Morgenen fandt
dem paa deres Plads, den ene ved Siden
af den anden

Troer De, jeg er gal? Nej? Jeg syntes, jeg læste det i Deres Ojne Nej, Hr. Doktor; endnu er jeg ikke gal. Det, som jeg her fortæller Dem, er sandt. *All er sandt.* De Døde vender tilbage.

Ogsaa *den Anden* kommer undertiden. Rædselsfuldt! aah, rædselsfuldt! rædselsfuldt!

Hele Nætter igjennem har jeg skjælvet saaledes, at mine Tænder har klapret; jeg har ikke kunnet beherske mig. Jeg har troet, at mine Ledemod skulde falde fra hinanden af Rædsel; jeg har følt Haarene stikke mig i Hovedbunden, haarde, stive, lige indtil Morgestunden. Er ikke alt mit Haar hvidt? Sig mig det: er det ikke hvidt?

Tak, Hr. Doktor. Se, nu skjælver jeg ikke mere. Jeg er syg, meget syg. Hvor mange Dage giver De mig endnu at leve i, naar De dømmer efter mit Ydre? De ved jo, jeg maa do saa hurtigt som muligt.

Ja, ja, De ser jo, jeg er rolig, fuldkommen

rolig. Jeg skal fortælle Dem det alt, lige fra Begyndelsen, saaledes som De ønsker, saaledes som det er kommet, det ene efter det andet. Min Fornuft har ikke forladt mig endnu. Tro De mig kun.

Altsaa: det var i et Hus ude i de nye Kvarterer, i en Slags privat *Pension*, for en tolv eller tretten Aar siden. Vi var henved en Snes Kontorister, gamle og unge, som spiste til Middag sammen, paa samme Tid og ved samme Bord. Vi kjendte alle hinanden, mere eller mindre, skjøndt vi ikke alle var ansatte i samme Kontor. Der lærte jeg Wanzer at kjende, Giulio Wanzer, for tolv, tretten Aar siden.

Saa' De Liget? — Syntes De ikke, der var noget sælsomt i det Ansigt, i Øjnene? — Aah, men Øjnene var jo lukkede; men ikke begge, ikke begge. Jeg ved det. Jeg maa dø, om det saa kun var for at befri mine Fingre for Følelsen af dette Ojenlaag, der ikke vilde lade sig lukke Jeg foler det, jeg foler det her, bestandig, som om det endnu klæbede ved mine Fingre. Se!

Er denne Haand ikke allerede begyndt at dø? Se paa den.

Ja, De har Ret. Jeg skulde ikke tænke paa det. Tilgiv mig. Nu skal jeg gaa videre uden Afbrydelser. Hvor vidt var jeg kommen? Jeg var begyndt saa godt, og saa lob pludselig alt rundt for mig! Det maa sikkert være Fastens Skyld; det kan ikke være andet, nej. I næsten to Dage har jeg intet spist.

For, kan jeg huske, naar min Mave var tom, saa havde jeg ligesom en let Rus ganske forunderligt. Det var næsten, som om jeg fantaserede: jeg saa' saa mange Ting

Aah, det er sandt. De har Ret. Jeg sagde Dem altsaa, at der lærte jeg Wanzer at kjende.

Han beherskede alle dér. Han stod over alle; han taalte ingen Modsigelser. Han talte altid med høj Stemme; undertiden loftede han Hænderne i Vejret. Der gik næsten ikke en Aften, hvor han ikke havde en eller anden Trætte. Han var hadet og frygtet

som en Tyran. Alle talte ondt om ham, hvi-skede om ham, stak Hovederne sammen: næppe kom han, for selv de mest rasende tav. De Frygtsomste smilede til ham og var venlige imod ham. Hvad var der ved den Mand?

Jeg ved det ikke. Ved Bordet sad jeg næsten lige over for ham. Mod min Vilje var mine Ojne bestandig fæstede paa ham. Jeg havde en forunderlig Følelse, som jeg ikke kan forklare: en ubeskrivelig Blanding af Uvilje og Tiltrækning. Det var, som om denne stærke, blodrige, voldsomme Mand fuldstændigt havde betaget mig, der var saa svag allerede dengang, sygelig og karakterløs; og desuden fejj.

En Aften, omtrent ved Middagens Slutning, opstod der en Ordveksling mellem Wanzer og Ingletti, som havde sin Plads ved Siden af mig. Som sædvanlig hævede Wanzer Stemmen og blev vred. Ingletti, som maaske havde faaet Mod af Vinen, holdt ham Stangen. Jeg sad næsten ubevægelig med Ojnene fæstede paa min Tallerken og

vovede ikke at se op. Mit Bryst snørede sig sammen, saa det ligefrem smærtede. Der faldt et eller andet fornærmeligt Ord. Pludselig greb Wanzer et Glas og kastede det mod sin Modstander. Han kastede fejl, og Glasset knustes mod min Pande, her, hvor De ser Arret.

Da jeg følte det varme Blod i mit Ansigt, mistede jeg Bevidstheden. Da jeg atter kom til mig selv, var mit Hoved allerede forbundet. Wanzer var tilstede. Han saa' ud, som om han var kjed over, hvad der var sket, og sagde mig et Par undskyldende Ord. Han fulgte mig hjem sammen med Doktoren, var tilstede ved den anden Forbinding og blev hos mig til sent paa Natten. Den næste Morgen kom han igjen. Han kom ofte. Og nu begyndte mit Slaveliv.

Jeg kunde kun være imod ham som en frygtsom Hund. Naar han traadte ind i mit Værelse, skulde man tro, han var Herre der. Han aabnede mine Skuffer, redte sig med min Kam, vadskede sine Hænder i mit Vandfad, røg af min Pibe, undersøgte mine

Papirer, læste mine Breve og tog med sig alt, hvad der tilfældigt behagede ham. Fra Dag til Dag blev min Sjæl fejjere og uslere! Jeg havde ingen Vilje mere. Jeg underkastede mig fuldstændigt, uden Modstand. Denne Mand berøvede mig enhver Følelse af menneskelig Værdighed, med ét Slag, lige saa let som han kunde have slaaet mig Hatten af Hovedet.

Og dog var jeg ikke fuldstændig sløvet. Jeg havde Bevidsthed om, hvad jeg gjorde, fuld, klar Bevidsthed om alt: om min Svag-
hed, om min Fornedrelse og i Særdeleshed om den *absolute Umulighed*, det vilde være for mig at unddrage mig dette Menneskes Indflydelse.

Jeg kan saaledes ikke forklare Dem den mørke, uudgrundelige Følelse, som Arret indgav mig. Og jeg kan ikke forklare den store Forvirring, som greb mig, da min Bøddel en Dag tog mit Hoved mellem sine Hænder for at se paa dette Ar, der kun lige var lægt og endnu sved, og da han flere

Gange strog sin Finger hen over det og sagde:

— Det er fuldstændigt lægt. Om en Maanedstid kan man ikke se det mere. Tak du din Gud.

Fra det Ojeblik syntes det mig tværtimod, som om jeg paa min Pande bar ikke et Ar, men et Slave-Mærke, et beskæmmende Tegn, synligt for hele Livet.

Jeg fulgte ham, hvorhen han vilde. Jeg ventede paa ham i timevis paa Gaden eller udenfor en Port. Jeg sad oppe Nætter igjennem for at tage Afskrifter af Dokumenter, som han skulde have med sig paa Kontoret; jeg gik med Breve for ham fra den ene Ende af Rom til den anden. Utallige Gange gik jeg op ad Trapperne paa Assistentshuset eller løb udmattet fra Aagerkarl til Aagerkarl for at skaffe en Sum tilveje, som skulde frelse ham; utallige Gange stod jeg bag hans Stol i en Spillehule, lige til Daggry, halvdød af Træthed og Væmmelse, holdt vaagen ved hans Eder og ved den skarpe Røg, der bed mig i Halsen. Og han

blev utaalmodig over min Hoste og gav mig Skylden for sit Uheld. Og saa, naar han havde tabt, og vi kom ud i Taagen, ud i de ode Smaagader, saa trak han mig efter sig som en Klud, gestikulerede og bandede, indtil vi ved et eller andet Hjørne stødte paa en Skikkelse, som bod os Brændevin.

Aah, Hr. Doktor, hvem vil bringe Lys for mig i dette Mysterium, før jeg dør? Der findes altsaa paa Jorden Mennesker, som, naar de træffer andre Mennesker, kan gjøre med disse, hvad de vil, kan trælbinde dem? Man kan altsaa fratage en Mand hans Vilje, ligesom man fratager ham et Halmstraa, som han holder mellem sine Fingre? Man kan gjøre dette! Men hvorfor?

Lige over for min Boddel *har jeg aldrig kunnet ville*. Og dog havde jeg Forstand, min Hjerne rummede mange Tanker; jeg havde læst mange Boger og forstod mange Ting. En Ting, én Ting forstod jeg frem for alt andet: at jeg var *fortabt*, uoprettelig fortabt. Bestandig følte jeg i min inderste Sjæl en Rædsel, en Skjælven, Og fra den

Aften, da Slaget ramte mig, havde jeg bevaret en Skræk for Blod, der forfulgte mig som en Mare. Avisernes Beretninger om Slagsmaal gjorde mig urolig og berøvede mig min Sovn. Undertiden, naar jeg om Natten gik hjem med Wanzer, og jeg kom gennem en mørk Gang, eller paa en mørk Trappe, og Tændstikkerne ikke vilde fænge hurtigt nok, løb der mig en Gysen ned ad Ryggen, og jeg kunde mærke Haarene prikke mig i Hovedet. Det var min stadige Tanke, at han en Nat vilde myrde mig.

Det blev ikke saadan. Det blev tværtimod det, *som det ikke kunde blive*. Jeg tænkte: — det er min Skjæbne at dø en Nat grusomt myrdet af disse Hænder. Og tværtimod

Men hør mig. Hvis Wanzer ikke den Aften var gaaet ind i Ciro's Værelse; hvis jeg ikke havde set den Kniv paa Bordet; hvis ikke *nogen* pludselig var trængt ind i mig og havde indgivet mig denne frygtelige Vredesfølelse; hvis

Ja, det er sandt. De har Ret. Vi er

endnu ved Begyndelsen, og jeg taler til Dem om Enden! De kan ikke forstaa Sammenhængen, naar jeg ikke først fortæller Dem alt. Og dog er jeg allerede træt, jeg blander allerede alt sammen. Jeg har ikke mere at fortælle, Hr. Doktor. Mit Hoved er saa let, saa let, som en Blære fyldt med Luft. Jeg har ikke mere at fortælle. Amen, Amen.

Nu er det forbi. Tak. Det er godt. De er meget god; De har Medlidenhed med mig. Ingen har nogensinde haft Medlidenhed med mig her paa Jorden. Jeg føler mig bedre nu. Jeg kan godt gaa videre. Jeg skal fortælle Dem om *hende*, om Ginevra.

Efter Tildragelsen med Glasset forlod nogle af Kammeraterne Pensionen; andre erklærede, at de vilde blive, hvis Giulio Wanzer blev udelukket. Værtinden betydede derfor Wanzer, at han maatte trække sig tilbage, og da jeg ogsaa var ifærd med at gaa, vilde han have mig med sig; han forlangte, at jeg skulde følge ham.

I lang Tid drev vi nu om fra Beværtning

til Beværtning uden at finde os tilrette noget Sted. Der var ikke noget sorgeligere for mig end denne Time, der for andre trætte og udslidte Mænd bringer Lindring, undertiden Glemsel. Jeg spiste næsten intet. Jeg maatte tvinge mig og følte en voksende Modbydelighed ved at høre den Støj, som min Bordfælles Kjæber frembragte. Han havde Kjæber som en Bulbider, mægtige, som kunde de knuse Staal! Og lidt efter lidt vaagnede *Torsten* i mig, denne Torst, som, naar den en Gang er vaagnet, vedvarer indtil Døden.

Men en Aften lod Wanzer mig ene. Og Dagen efter fortalte han mig, at han havde fundet et ypperligt Sted, og at han straks vilde føre mig derhen.

— Du skal se, du bliver tilfreds.

Den nye Pension var maaske virkelig noget bedre end den forrige. Betingelserne passede mig. Jeg traf der flere af mine Kammerater fra Kontoret. Enkelte andre var mig heller ikke ubekjendte. Jeg blev. De ved jo ogsaa,

at jeg heller ikke havde kunnet lade være med det.

Den første Aften, da Suppen blev baaren ind, spurgte flere af dem med en særegen Livlighed:

— Og Ginevra? Hvor er Ginevra?

Der blev svaret, at Ginevra var syg. Nu gav de sig alle til at spørge om, hvad hun fejlede, og alle tog aabenbart stor Del i Begivenheden. Men det viste sig, at det kun drejede sig om en Ubetydelighed. Under Samtalen var den Fraværendes Navn paa alles Læber, blandet med tvetydige Bemærkninger der forraadte et Sanssebegjær fra alle disse Mænds Side, gamle saa vel som unge. Jeg søgte at samle alle disse Ord fra den ene Ende af Bordet til den anden. En ung Libertiner, der sad lige over for mig, talte længe og glødende om Ginevras Mund, og medens han talte, saa' han paa mig, fordi jeg lyttede til hans Ord med en usædvanlig Opmærksomhed. Jeg mindes, at der i min Fantasi dannede sig et Billede af den Fraværende, kun lidet forskjelligt fra det

som jeg senere fik at se i Virkeligheden. Jeg mindes endnu bestandig den udtryksfulde Gestus, som Wanzer gjorde, og det Træk, jeg kunde næsten sige af Graadighed, som lagde sig om hans Læber, da han i Dialekt fremkom med en obscøn Bemærkning. Og jeg mindes, at jeg, da jeg gik bort, allerede følte mig smittet af dette Begjær efter en Kvinde, som jeg endnu ikke havde set. Jeg følte en let Uro, en vis sælsom, næsten profetisk Ophidselse.

Jeg, Wanzer og Doberti, en Ven af Wanzer, netop ham, som havde talt om Munden, gik bort sammen. Medens vi gik, vedblev de to at tale sammen om smudsige Æmner, og hvert Ojeblik standsede de og brast i skingrende Latter. Jeg blev lidt tilbage. En næsten kvælende Melankoli, en Fylde af dunkle, forvirrede Fornemmelser bragte mit stakkels sammensnorede, frygtsomme Hjærte til at svulne.

Endnu, næsten tolv Aar efter, mindes jeg denne Aften. Jeg har intet glemt, selv ikke den mest betydningsløse Enkelthed. Jeg ved

nu, hvad jeg den Gang folte, at den Aften blev min Skjæbne afgjort. Hvem indgav mig denne Anelse?

Er det muligt? Er det muligt? Et simpelt Kvindenavn, tre korte Stavelser, aabner en uundgaaelig Afgrund foran dig, som du ser, som du ved er uundgaaelig. Er dette muligt?

Forudfølelse, Klarsyn, indre Syn . . . Ord, Ord! Jeg har læst om det i Bøgerne. Det er ikke saadan, det er ikke saadan. Har De nogensinde betragtet Dem selv? Har De nogensinde vaaget over Deres egen Sjæl?

Man lider. Man synes, Lidelsen er ny, *aldrig følt tilforn?* Man nyder. Man synes, Glæden er ny, *aldrig følt tilforn.* Illusioner, Fejltagelser. Alt har været følt for, og alt er hændet for. Ens Sjæl bestaar af tusinde, af hundrede tusinde Smaaastumper af Sjøle, som har levet hele Livet, som har frembragt alle Fænomener, og som har været tilstede ved alle Fænomener. Forstaar De, hvor jeg vil hen? Hør godt efter, for det, som jeg siger Dem, er Sandhed — Sandheden, afsløret

af én, som har tilbragt lange Aar med at se ind i sig selv, ene mellem Menneskene, ene. Hor godt efter, for denne Sandhed er adskillig vigtigere end de Ting, som De ønsker at kjende. Naar

En anden Gang? Imorgen? Hvorfor imorgen? Vil De da ikke have, at jeg skal forklare Dem min Tanke?

Aah, Kjendsgjærningerne, Kjendsgjærningerne, bestandig Kjendsgjærningerne! — Kjendsgjærninger er intet, de betyder intet. Der er noget i Verden, Hr. Doktor, som har adskilligt mere Værd.

Endnu en Gaade! Hvorfor lignede Ginevra næsten fuldstændig det Billede, der var dukket op i min Sjæl? Vi maa lade dette være, som det være vil. — Efter tre, fire Dages Fraværelse traadte hun ind i Spisestuen, bærende en Terrin, hvis Damp næsten tilhyllede hendes Ansigt.

Ja, Hr. Doktor, hun var Stuepige og vartede op for en Mængde Kontorister.

Saa' De hende? Har De kjendt hende?

Har De talt til hende? Og har hun talt til Dem? Ogsaa De maa sikkert have følt denne pludselige, uforklarlige Uro, hvis hun har rørt ved Deres Haand.

Alle Mænd har attraaet hende, alle attraaer hende endnu. Wanzer er død; hun vil faa en anden Elsker, hundrede Elskere, indtil hun er gammel, indtil Tænderne falder ud af hendes Mund. Naar hun gik ned ad Gaden, vendte Fyrsten sig i sin Vogn, og Tiggeren blev staaende for at betragte hende. I alles Øjne har jeg opfattet det samme Glimt, læst den samme Tanke.

Og hun er forandret, meget forandret. Den Gang var hun tyve Aar. Jeg har altid for-gjæves stræbt at *gjense* hende i min Sjæl, saaledes som jeg saa' hende første Gang. Deri ligger Hemmeligheden. Har De aldrig lagt Mærke til det? Et Menneske, et Dyr, en Plante, en hvilken som helst Ting viser sig kun for én i sin virkelige Skikkelse en eneste Gang, i den første Opfattelses flygtige Ojeblik. Det er, som om den efter dette mistede sin Uberorthed. Straks efter er den

ikke mere den samme. Den er noget nyt. Ens Sjæl, ens Nerver omdanner den, forfalsker, fordunkler den.

Jeg har bestandig misundt den Mand, som saa' denne Skabning *for første Gang*. Forstaar De mig? Maaske ikke. De tror, jeg taler i Vildelse, at jeg er forvirret og modsiger mig selv. Det er til ingen Nytte. Vi maa opgive det. Vi maa tilbage til Kjendsgjæmningerne.

. . . . Et Værelse oplyst med Gas, altfor varmt — en tør Varme, der prikker i Huden. Og Lugt af Mad, og en forvirret Støj af Stemmer; og over dem alle Wanzers skarpe Stemme, der gjorde ethvert Ord raat. Under tiden en Afbrydelse, en Stilhed, der synes mig ildevarslende. En Haand, der flygtigt berører mig, tager min Tallerken bort og sætter en anden foran mig. Den opvækker en Gysen i mit Legeme, som om den kjærtegnede mig. Alle ved Bordet fornemmer efterhaanden den samme Gysen — aldeles ojetsynligt. Varmen bliver kvælende, Ørerne bliver hede, og Øjnene skinner. Et groft,

næsten dyrisk Udtryk viser sig i disse Mænds Ansigter, nu da de har spist og drukket, da de har naaet deres daglige Livs eneste Maal. Fornemmelsen af deres Urenhed piner mig saa stærkt, at jeg tror, jeg skal besvime. Jeg trækker mig sammen paa min Stol, jeg holder Albuerne tæt ind til Kroppen, for at forøge Afstanden mellem mig og mine Sidekammerater. Midt under Larmen raaber en Stemme:

— Episcopo har Mavepine!

En anden raaber:

— Nej; Episcopo er sentimental. Har I ikke set det Ansigt, han sætter op, naar Ginevra skifter hans Tallerken?

Jeg forsøger at le. Jeg ser op og moder Ginevras Øjne, der hviler paa mig med et tvetydigt Udtryk.

Hun gaar ud af Stuen. Saa kommer Filippo Doberti halvt i Løjer med et Forslag.

— Kjære Venner, der er ikke andet for: en af os maa gifte sig med hende.

— Lad os stemme! lad os stemme! Vi
maa vælge Ægtemanden.

Wanzer raaber:

— Episcopo!

— Firmaet Episcopo & Comp.

Stojen vokser. Ginevra, som maaske har
hørt det Hele, kommer ind. Hun smiler
med et roligt, sikkert Smil, der gjør, at hun
synes fuldstændig uberørt, af hvad der er
sagt.

Wanzer raaber:

— Episcopo, fremfør din Bøn!

To andre gaar med paatagen Alvor hen
og anmoder i mit Navn Ginevra om hendes
Haand.

Hun svarer med sit sædvanlige Smil:

— Jeg skal tænke over det.

Og atter møder jeg hendes Blik. Og jeg
ved ikke, om det virkelig er mig, det gjæl-
der, om det er mig, de taler om, om jeg
er den Episcopo, som de ler ad. Og jeg
kan slet ikke forestille mig, hvorledes mit
Ansigts Udtryk i Grunden er

.

En Drøm, en Drom. Hele denne Periode af mit Liv er som en Drom. Det er umuligt, at De skulde kunne forstaa eller forestille Dem den Følelse, jeg havde overfor mit eget Væsen, og den Tilstand, i hvilken jeg udførte forskjellige Handlinger. Jeg gjenlevede, idromme, et allerede levet Liv; jeg overværede en uundgaaelig Gjentakelse af en Række Begivenheder, der allerede var hændte. Naar? Det er umuligt at sige det. Føj hertil, at jeg ikke var sikker paa at være *mig selv*. Ofte syntes det mig, som om jeg havde mistet min Personlighed, undertiden at jeg ejede en kunstig. Hvilket Mysterium er dog ikke Menneskenes Nerver!

Men jeg skal gjøre det kort. En Aften tog Ginevra sin Afsked. Hun sagde, at hun forlod Tjenesten, at hun forlod os. Hun forklarede, at hun ikke havde det godt, at hun vilde tage ud til Tivoli, og at hun blev der nogle Maaneder hos en Søster. Alle rakte hende Haanden til Farvel. Hun smilede og gjentog til hver især:

— Paa Gjensyn! Paa Gjensyn!

Og til mig sagde hun leende:

— Vi er Forlovede, Hr. Episcopo. Glem ikke det.

Det var første Gang, at jeg rørte ved hende, og første Gang, at jeg saa' hende ind i Ojnene med den Hensigt at trænge tilbunds i hende. Hun var og blev en Gaade for mig.

Den næste Aften var Maaltidet næsten uhyggeligt. Alle syntes ligesom skuffede. Wanzer sagde:

— Dobertis Forslag var forresten ikke saa daarligt endda.

Saa vendte nogle af dem sig mod mig og fortsatte Drillerierne med dumme Hentydninger.

Disse Idioters Selskab blev mig uudholdeligt; men jeg forsøgte ikke at unddrage mig det. Jeg vedblev at komme i dette Hus, hvor jeg, mellem Spot og Latter, fik Næring for mine dunkle, blide Følelser. I mange Uger følte jeg her, trods knugende Penge-mangel, trods Ydmygelser og den Uro og Rædsel mit Slaveliv førte med sig, de om-

meste og hæftigste Kjærligheds-Kvaler. I otteogtyve Aars Alderen skjød en pludselig Eftervaar frem, en Slags sildig Ynglingealder, med alle dens Længsler, al dens Omhed og alle dens Taarer

Aah, Hr. Doktor, forestil Dem dette Mirakel hos et Væsen, der som jeg allerede var ældet, stivnet, fortørret lige til Bunden. Forestil Dem en Blomst, der pludselig, uanet spirer frem af en vissne Gren.

En anden, usædvanlig, uventet Begivenhed forbavsede og rystede mig. Allerede i nogle Dage havde Wanzer forekommet mig haarde og mere vredladen end sædvanlig. Han havde tilbragt de sidste fem, seks Nætter i en Spillehule. En Morgen kom han op paa mit Værelse, gusten som et Lig, og kastede sig paa en Stol. To eller tre Gange saa' det ud, som om han vilde tale; men saa opgav han det pludselig og gik bort uden at sige mig et eneste Ord, uden at svare mig, uden at se paa mig.

Den Dag saa' jeg ham ikke mere. Jeg

saa' ham ikke til Middag. Jeg saa' ham ikke den næste Dag.

Vi sad til Bords, da Questori, en Kollega af Wanzer, kom ind og sagde:

— Ved De det ikke? Wanzer er lobet bort.

Straks forstod jeg ham ikke, eller troede ham ikke. Men min Strube snoredes sammen.

Saa spurgte én:

— Hvad er det, De siger? Hvem er lobet bort?

— Wanzer, Giulio Wanzer.

Jeg ved ikke, hvad jeg folte, men vist er det, at min første, umiddelbare Sindsstemning næsten var Glæde. Jeg gjorde en Kraftanstrengelse for at beherske mig. Og nu hørte jeg de længe undertrykte Had- og Hævn-Følelser bryde frem mod den Mand, som havde været min Herre.

— Og du? — raabte en af de hæftigste.
— Og du siger ingenting? Var du ikke Wanzers Tjener? Har du ikke baaret hans Rejsetøj til Stationen?

En anden sagde:

— Du er bleven mærket i Panden af en Tyv. Du gjør nok Karriere.

Og en tredie:

— Hvor vil du nu tage Tjeneste? Gaar du til Politiet?

Saaledes fornærmede de mig, blot for at more sig med at gjøre mig Fortræd, fordi de vidste, jeg var fejj.

Jeg rejste mig og gik. Jeg drev rundt i Gaderne, hvorhen mine Skridt tilfældigt vilde fore mig. Fri, fri, endelig fri!

Det var en Aften i Marts, klar, næsten mild. Jeg gik op ad Quattro Fontane Gaden og drejede saa ned mod Quirinalet. Jeg søgte til de fri, aabne Pladser; jeg vilde i et Aanddrag inddrikke saa meget som muligt af den friske Luft, jeg vilde se paa Stjærnerne, lytte til Vandets Rislen, jeg higede efter poetiske Omgivelser, efter at dromme mig en Fremtid. Jeg vedblev at gjentage for mig selv: Fri, fri; jeg er en fri Mand. — Jeg var greben af en Slags Beruselse. Jeg kunde endnu ikke tænke, samle mine Tanker,

undersøge min Tilstand. Jeg fik rent barnagtige Lyster. Jeg vilde udføre utallige Ting paa en Gang for at bevise min Frihed. Da jeg gik forbi en Café, lod der mig imøde en Musik, som trængte sig ind i min Sjæl. Med oprejst Pande gik jeg ind. Jeg forlangte Kognak, sagde, at Flasken skulde blive staaende paa Bordet, og drak to eller tre Glas.

Der var kvælende varmt inde. Jeg tog min Hat af og blev derved mindet om Arret og om de grusomme Ord: — du er bleven mærket i Panden af en Tyv. — Da det forekom mig, som om alle saa' paa min Pande og lagde Mærke til Arret, tænkte jeg: — Hvad mon de troer? Maaske troer de, at det er et Saar, jeg har faaet i en Duel. — Og jeg, som aldrig vilde have kunnet duellere, fandt Behag i denne Tanke. Hvis nogen havde sat sig hen ved Siden af mig og indledet en Samtale, vilde jeg sikkert have fundet et Paaskud til at fortælle ham om Duellen. Men der kom ingen. Efter nogen Tids Forløb kom der en Herre og tog den Stol, der stod lige over for mig, paa den

anden Side af Bordet. Han saa' ikke paa mig, han spurgte mig ikke om Forlov; han lagde ikke en Gang Mærke til, at jeg stottede mine Fodder mod Stolen, da han trak den bort. Det var ikke meget høfligt, vel?

Jeg gik min Vej og drev atter om i Gaderne. Men pludselig svandt Beruselsen. Jeg folte mig dybt ulykkelig uden rigtig at vide hvorfor. Lidt efter lidt blev jeg greben af en vis Uro. Og denne Uro voksede, blev stærkere og indgav mig tilsidst en Tanke: — Hvis *han* endnu var i Rom, skjult? Hvis *han* gik omkring i Gaderne, forklædt? Hvis han ventede mig ved min Dør for at tale med mig? Hvis han ventede mig i Mørket paa Trapperne? — Jeg blev bange, jeg vendte mig flere Gange om for at se, om der var nogen, der fulgte efter mig. Jeg sogte ind i en anden Café som i et Fristed.

Sent, meget sent, besluttede jeg mig til at gaa hjem. Alt, hvad jeg saa', og alt, hvad jeg horte, var mig en Kilde til Ængstelse. En Mand, som laa paa Fortovet,

forekom mig at være et Lig. — Aah, hvorfor har *han* ikke taget Livet af sig? — tænkte jeg. — Hvorfor har han ikke haft Mod til at tage Livet af sig? Det var det eneste, han burde have gjort. — Jeg fik nu Ojnene op for, at Visheden om hans Dod vilde have skjænket mig mere Fred, end Meddelelsen om hans Flugt.

Jeg sov kun lidt og uroligt. Men om Morgen, straks da jeg havde aabnet Skodderne, gennemstrømmedes atter hele mit Væsen af en Følelse af Lettelse: en ubeskrivelig Følelse, som De ikke kan forstaa, fordi De aldrig har været Slave.

Paa Kontoret fik jeg nojagtig Underretning om Wanzers Flugt. Det drejede sig om grove Forseelser og om et Underslæb ved Central-Banken, hvor han i nogle Aar havde været ansat. Der var bleven udstedt en Arrestordre mod ham, men til ingen Nytte. Nogle troede at vide, at han allerede have bragt sig i Sikkerhed.

Nu, da jeg altsaa virkelig var fri, levede jeg kun for min Kjærlighed, min Hemme-

lighed. Jeg folte mig virkelig, som om jeg var Reconvalescent. Mit Legeme forekom mig lettere. Jeg havde en næsten barnagtig Lethed ved at faa Taarer i Ojnene. De sidste Dage i Marts og de første i April rummede for mig en Blidhed og en Sørgmodighed, om hvilken den blotte Erindring, nu da jeg skal til at dø, forsoner mig med, at jeg er bleven født.

Alene for dette Mindes Skyld tilgiver jeg Ciro's Moder, den Kvinde, som har gjort os saa megen Fortræd. De kan ikke forstaa, Hr. Doktor, hvad det vil sige for en Mand, der gjennem Lidelser og Uretfærdighed er bleven forhærdet og fordærvet, at opdage sin egen skjulte Godhed, at føle som en Strøm af Omhed i sin Sjæls Inderste. De kan ikke forstaa, maaske ikke engang tro paa, hvad jeg her siger Dem. Men jeg vil alligevel sige det. I enkelte Ojeblikke har jeg, Gud tilgive mig, følt noget af Jesu Væsen i mig. Jeg er blandt Menneskene den, der har rummet mest Godhed og mest Fejghed. Aah, lad mig græde lidt. Kan De se, hvor mine

Taarer lober? Mange Aars Martyrium har lært mig at græde saaledes, uden Hulken, uden Suk, for ikke at blive hørt, for ikke at bedrove den, som elskede mig, for ikke at kjede den, som bragte mig til at lide.

Kun faa Mennesker kan græde paa den Maade. Det maa De mindes, naar De tænker paa mig. Naar jeg er død, maa De sige, at den stakkels Giovanni Episcopo i det mindste forstod at græde i Stilhed hele Livet igjennem.

Hvorledes gik det til, at jeg den Søndag Morgen — Palme-Søndag — befandt mig i Jærnbanen paa Vejen til Tivoli? Jeg har kun en ubestemt Erindring derom. Var det et Anfald af Galskab? Var jeg en Sovngænger i det Ojeblik? Jeg ved det virkelig ikke.

Jeg gik mod det Ubekjendte, jeg lod mig drage af det Ubekjendte. Atter en Gang forlod Følelsen af Virkeligheden mig. Jeg syntes, at jeg var omgiven ligesom af en særegen Atmosfære, der skilte mig fra den

omliggende Verden. Og jeg ikke blot saa', men jeg folte denne Tilstand. Jeg kan ikke udtrykke mig tydeligt. Kampagnen for Eksempel, Kampagnen, som jeg kjorte tværs igjennem, syntes mig uendelig langt borte, skilt fra mig ved et Rum af uberegnelig Storrelse

Hvorledes skulde De kunne forestille Dem en saa forunderlig Sindstilstand? Alt, hvad jeg fortæller Dem, maa nødvendigvis forekomme Dem utroligt, utænkeligt, unaturligt. Men tænk Dem, at jeg indtil idag næsten bestandig har levet den Slags Forstyrrelser og Fornemmelser! Paræstesi Dysæstesi de har endogsaa sagt mig Navnene paa disse Onder. Men ingen har kunnet helbrede mig. Jeg har hele Livet igjennem været paa Vanviddets Grænse, med fuld Bevidsthed, som en Mand, der staar bøjet over en Afgrund, og som fra det ene Ojeblik til det andet venter den sidste Svimmelhed, det store Morke.

Hvad er Deres Mening? Skal jeg miste Forstanden, inden jeg lukker mine Øjne? Er

der noget Tegn i mit Ansigt, i det, som jeg siger? Har De opdaget noget? Svar mig oprigtigt, kjære Hr. Doktor; svar mig.

Og hvis jeg nu ikke skulde do! Hvis jeg skulde leve længe som Vanvittig i et Galehus!

Nej; jeg forsikrer Dem, at dette ikke er min egentlige Frygt. De ved at *de* kommer om Natten, begge to. En Nat vil sikkert *Ciro* mode *den anden*. Jeg ved det, jeg forudser det. Og saa? — Vredesudbruddet, den rasende Vrede, i Mørket — Min Gud, min Gud! Skal jeg ende saaledes?

Hallucinationer, ja, intet andet. De har Ret. Ja, ja, De har Ret: en Lampe vil være nok til at gjøre mig rolig, til at faa mig til at sove roligt — ja, ja, en Lampe, simpelt hen en Lampe. Tak, kjære Doktor.

Hvor var vi nu? — Aah, ja, i Tivoli . . . En gennemtrængende Stank af Svovlvand . . . saa allevegne Oliventræer, Oliventræer, Olivenlunde, og den omtalte forunderlige For-

nemmelse taber sig lidt efter lidt, næsten som om Vinden forte den bort med sig. Jeg staar ud. Der er Folk i Gaderne; Palmerne straalere i Solen. Klokkerne ringer. Jeg ved, at *jeg vil møde hende*.

— Hr. Episcopo! Er De her!

Det er Ginevras Stemme, det er Ginevra, som med udstrakte Hænder staar foran mig, der er helt forvirret.

— Hvorfor er De saa bleg? Har De været syg?

Hun ser paa mig og smiler og venter paa, at det skal lykkes mig at faa et Ord frem. Er dette den Kvinde, som gik rundt ved Bordet, i Gas-Lyset, i den lille tilrøgede Stue? Er det muligt, at det er hende?

Til sidst fremstammer jeg et Par Ord.

Hun gjentager:

— Men hvordan er De kommen herud? Det var da en rigtig Overraskelse!

— Jeg er kommen for at besøge Dem.

— Saa har De altsaa ikke glemt, at vi er *Forlovede*?

Hun ler og vedbliver:

— Der er min Soster. Følg med os i Kirke. De bliver jo hos os idag, ikke sandt? De fører Dem op som Forlovet. Sig nu ja.

Hun er munter, talende, fuld af uforudsete Indfald, af nye forføreriske Egenskaber. Hun er tarveligt klædt, uden Stads, men nydeligt, næsten elegant. Hun spørger om Nyt fra Vennerne!

— Og denne Wanzer!

Hun har tilfældigvis læst det Hele i en Avis.

— De og han var jo gode Venner. Ikke?

Jeg tier. Der paafølger en kort Tavshed; hun synes at falde i Tanker. Vi gaar ind i Kirken, som er helt pyntet med indviede Palmegrene. Hun knæler ned ved Siden af sin Soster og aabner en Bonnebog. Jeg staar bag ved hende og ser paa hendes Hals. Synet af et lille, brunt Mærke frembringer en uforklarlig Skjælven hos mig. I samme Ojeblik drejer hun sig lidt og sender mig gjennem Ojekrogen et Blik.

Mindet om Fortiden er udvisket, Bekym-

ringen for Fremtiden dæmpet. Der er kun det nærværende Ojeblik; der er for mig paa Jorden kun denne Kvinde. Uden hende er der ikke andet end Døden.

Da vi gaar ud, giver hun mig i Tavshed en Palmegren. Jeg ser paa hende i Tavshed, og jeg synes, at hun maa have forstaaet alt af dette Blik. Vi gaar hen til Søsterens Hus. Jeg bliver opfordret til at gaa med op. Ginevra gaar ud paa en Balkon og siger til mig:

— Kom herud og faa lidt Solskin.

Vi staar paa Balkonen ved Siden af hinanden. Solen skinner paa os. Lyden af Klokkerne klinger over vore Hoveder. Hun siger sagte, som om hun talte til sig selv:

— Hvem skulde nogensinde have tænkt sig det!

Mit Hjærte svulmer af en usigelig Omhed. Jeg kan ikke længere holde det ud. Med en forunderlig, fremmed Stemme spørger jeg hende:

— Vi er altsaa virkelig *Forlovede*?

Hun tier et Ojeblik. Saa svarer hun gan-

ske sagte, med nedslagne Øjne og med en let Rødme:

— Er det Deres Mening? Naa ja, saa er vi det.

Inde i Stuen kalder de paa os. Svogeren er der og nogle andre Slægtninge og Børnene. Jeg fører mig virkelig op som Forlovet! Ved Bordet sidder Ginevra og jeg ved Siden af hinanden. En Gang griber vi hinandens Hænder under Dugen. Jeg troer, jeg skal besvime, saa betaget bliver jeg. Svogeren, Søsteren og Slægtningene betragter mig af og til med Nysgjærrighed, blandet med Forbavselse.

— Men det er der jo ingen, der har vidst den mindste Smule om.

— Men Ginevra dog, det har du jo ikke sagt et Ord om.

Vi smiler; ogsaa vi er forlegne, forvirrede, forbavsede over alt det, som gaar for sig med samme urimelige Lethed, som om det havde været en Drøm

Ja, besynderligt, utroligt, latterligt; især latterligt. Men det er sket her i denne

Verden, med en Mand og en Kvinde fra denne Jord, med mig, Giovanni Episcopo, og den nulevende Ginevra Canale, det er sket, akkurat saaledes som jeg har fortalt Dem det.

Ja, Hr. Doktor, De kan le, hvis De vil. Jeg bliver ikke fornærmet.

En *tragisk Farce* Hvor er det, jeg har set det Udtryk? — Der kan i Sandhed ikke tænkes noget latterligere, noget uværdigere, noget forfærdeligere.

Jeg gik til hendes Moder, til hendes Moders Bolig, et gammelt Hus i Montanara-Gaden, op ad snævre, fugtige Trapper, med slibrige Trin, over hvilke der fra et Hul i Muren faldt et usikkert, grønligt Lysskjær — uforglemmeligt, næsten gravagtigt. Jeg ser det alt i min Erindring! Medens jeg gik op, stansede jeg næsten ved hvert eneste Trin, fordi jeg hvert Øjeblik følte det, som om jeg skulde tabe Ligevægten, som om jeg satte min Fod paa en bevægelig Isklump. Højere og højere steg jeg tilvejs, og mere

og mere forekom denne Trappe og dette Lys-skjær mig fantastiske, hemmelighedsfulde, med denne dybe Stilhed, hvor fjærne, uforstaaelige Stemmer dode hen.

Pludselig hørte jeg en Dor blive revet op paa Afsatsen ovenover; derefter fulgte en Strøm af Skjældsord, udslyngede af en kvindelig Stemme, der gjenlod over hele Trappen. Saa lukkedes Døren tilsidst med et Slag, der fik Huset til at ryste i sin Grundvold. Ogsaa jeg skjælvede og blev forskrækket staaende. Langsomt kom en Mand gaaende deroppe fra, eller rettere han syntes at glide langs Muren som en viljeløs Ting. Han brummede og klagede sig under en bred Hatteskygge; men da han naaede mig, loftede han Hovedet. Jeg saa' et Par mørke Briller, af den Slags, som er omgivne af et Net, meget store og fremspringende. Ansigtet var rodt, som et Stykke raat Kjød.

— Pietro! — raabte denne Mand, som øjensynlig troede i min Person at gjenkjende en eller anden.

Og han greb min Arm, medens hans vindunstende Aande berørte mit Ansigt. Men han opdagede sin Fejltagelse og gik videre. Instinktmæssigt begyndte jeg atter at gaa op. Jeg følte mig, jeg ved ikke selv hvorfor, overbevist om, at den Person, jeg havde modt, hørte *Familien* til. Jeg stod overfor en Dør, paa hvilken jeg læste: «Emilia Canale, kgl. autoriseret Pantelaanerske». For at befri mig for den Ængstelse, som havde grebet mig, gjorde jeg en Kraftanstrengelse og tog et raskt Tag i Klokkestrængen; men uden at ville det tog jeg saa stærkt, at Klokken gav sig til at kime ustanseligt. En vred Stemme svarede inde fra, den samme Stemme som før havde skjældt ud. Døren aabnedes, og jeg, der var et Bytte for en lammende Rædsel, saa' intet, ventede ikke, men sagde blot aandeløs:

— Jeg er Episcopo, Giovanni Episcopo, Kontoristen Jeg kommer, som De allerede ved for Deres Datters Skyld som De ved Undskyld, undskyld Jeg trak for stærkt i Snoren.

Jeg stod overfor Ginevras Moder, Pante-laanersken, der bar et Guld-Halsbaand, Guld-Orenringe og Guld-Ringe paa alle Fingrene. Og frygtsomt fremførte jeg min Anmodning om Ginevras Haand — husker De: Filippo Dobertis berømte Forslag!

Ja, Hr. Doktor, De kan le, hvis De vil. Jeg bliver ikke fornærmet.

Skal jeg fortælle Dem alt, ganske nøjagtigt, fra Dag til Dag, fra Time til Time? Vil De have hvert lille Optrin, hver lille Begivenhed, hele mit Liv i den Tid, saa forunderligt, saa vanvittigt, saa komisk og ynkeligt, lige indtil den *store Begivenhed*? Vil De le? Vil De græde? Jeg kan sige Dem alt. Jeg læser i min Fortid som i en aaben Bog. Dette store Klarsyn kommer kun, naar man er nær ved Døden.

Men jeg bliver træt, jeg er svag. Og De er sikkert ogsaa lidt træt. Jeg vil gjøre det kort.

Jeg skal gjøre det kort. Jeg fik med Lethed hendes Samtykke. Hun syntes allerede

at være underrettet om min Stilling, min Løn, alle mine Forhold. Hun havde en klar Stemme, energiske Bevægelser, et onskabsfuldt, begjærligt Blik, som undertiden fik et omt, næsten lascivt Udtryk, og som lignede Ginevras lidt. Naar hun stod og talte med mig, nærmede hun sig for meget til mig, rørte ideligt ved mig. Snart gav hun mig et lille Puf, snart trak hun i min Frakkeknop, eller hun børstede et Støvgran af min Skulder. Denne bestandige Berøren pirrede alle mine Nerver, var mig en sand Tortur fra denne Kvindes Side, som jeg mere end én Gang havde set løfte sine knyttede Hænder mod Mandens Ansigt.

Det var netop hendes Mand, jeg havde modt paa Trappen, med de gronne Brilller; en stakkels Idiot.

Han havde været Typograf, denne Mand. En Ojensygdom hindrede ham nu i at arbejde. Han levede nu paa Konens, Sonnens og Svigerdatterens Bekostning, mishandlet af dem alle, pint, som om han var en Snyltegjæst. Han drak, han havde vænnet sig til

at være beruset — det var *Torsten*, den frygtelige Torst. Ingen i hans Hjem gav ham nogensinde en Skilling til Vin. Han maatte sikkert, for at tjene lidt Penge, drive en eller anden lille uværdig Haandtering, udføre en eller anden smudsig og nem Tjeneste, i al Hemmelighed, Gud ved i hvilken Gade, hvilken Butik og for hvilke Mennesker. Naar Lejligheden tilbød sig, stjal han Ting i Huset og løb ud og solgte dem for at kunne hengive sig til sin tojlesløse Lidenskab; og ikke en Gang Frygten for Skjældsord og Slag holdt ham tilbage. Mindst en Gang om Ugen jagede Konen ham bort, uden Medlidenhed. I to eller tre Dage derefter havde han ikke Mod til at vende tilbage og banke paa Døren. Hvor gik han hen? Hvor sov han om Natten? Hvorledes levede han?

Han syntes om mig, lige fra den første Dag da jeg lærte ham at kjende. Naar jeg sad og holdt en Samtale i Gang med min tilkommende Svigermoder, stod han og saa' paa mig, med et uafbrudt Smil, der bragte hans lidt hængende Underlæbe til at skjælve.

Naar jeg rejste mig for at gaa, sagde han sagte og med øjensynlig Ængstelse:

— Jeg skal ogsaa ud.

Vi gik sammen. Hans Ben kunde næppe bære ham. Naar jeg saa' ham stanse og vakle paa Trapperne, sagde jeg til ham:

— Vil De støtte Dem til mig?

Han tog mod mit Tilbud og stottede sig til mig. Naar vi kom ud paa Gaden, vedblev han at holde sin Arm under min, skjøndt jeg forsøgte at frigjøre mig. Han var tavs i nogen Tid, men af og til vendte han sig mod mig og nærmede sit Ansigt saa tæt til mit, at han rørte ved mig med Hatteskyggen. Han smilede endnu og ledsagede Smilet med en ejendommelig Strubelyd, der aabenbart skulde bryde Tavsheden.

Jeg mindes, det var en mild Aften ved Solnedgang. Der var Mennesker i Gaderne. To Spillemand, en Flojte og en Guitar, spillede en Melodi af *Norma* udenfor en Café. Jeg mindes, at en Vogn kørte forbi med en Saaret, ledsaget af to Politibetjente.

Endelig trykkede han min Arm fastere og sagde:

— Jeg er rigtig glad, du? Rigtig glad. Du maa være en god Son! Jeg holder allerede af dig, skal du vide.

Han sagde dette med en stærk Skjelven. Han havde kun én Tanke, kun ét Ønske, og han skammede sig for at udtale det. Derefter gav han sig til at le paa en underlig aandssvag Maade. Saa fulgte atter en Pavse. Derpaa sagde han:

— Jeg er glad.

Han lo atter krampagtigt. Jeg mærkede, at en nervos Bevægelse rystede ham og voldte ham Smærte. Da vi gik forbi et Vindue med røde Gardiner, gennem hvilke Lyset indefra straaledede frem, sagde han pludselig hurtigt:

— Skal vi drikke et Glas sammen?

Og han stansede og holdt mig tilbage foran Døren i Gjenskæret fra de røde Gardiner. Jeg kunde mærke, at han skjælvede, og i Lysskjæret saa' jeg bag Brillerne de stakkels, inflammerede Øjne.

Jeg svarede:

— Ja, lad os gaa ind.

Vi gik ind. Der var kun faa Gjæster i Vinstuen; de sad i en Klynge og spillede Kort. Vi satte os i et Hjørne. Canale forlangte:

— En Liter, rød.

Hans Stemme var pludselig bleven hæs. Han skjænkede Vinen i Glassene, medens han rystede over hele Legemet. Han drak ud i et Aandedræt; medens han sugede sine Læber, skjænkede han sig mere Vin. Saa lo han, satte Flasken paa Bordet og sagde ganske aabenhjærtigt:

— Jeg har ikke drukket i tre Dogn.

— I tre Dogn?

— Ja, i tre Dogn. Jeg har ingen Penge, jeg. Hjemme er der ingen, der giver mig en Skilling. Forstaar Du? Forstaar Du? Og jeg kan ikke mere arbejde for mine Ojnes Skyld se en Gang, min Dreng.

Han løftede Brillerne, og jeg syntes næsten, det var, som om han havde løftet en Maske, saa stærkt forandredes Udtrykket i hans Ansigt. Ojenlaagene var bedækkede med Saar,

opsvulmede, uden Ojenhaar, fulde af Materie, frygtelige. Og midt mellem disse ophovnede, røde Ojenlaag kunde man netop skimte to taarefulde Pupiller, med et sorgfuldt Udtryk, denne dybe, uforstaaelige Sorgfuldhed, som der kan være i et Dyrs Blik, naar det lider. Jeg blev greben af en Blanding af Modbydelighed og Medynk ved dette Syn.

Jeg spurgte:

— Gjør de ondt? Gjør de meget ondt?

— Det kan du vel tænke, min Dreng! Spidse Naale, spidse Naale, Træ-Splinter, Glas-Skaar, giftige Torne det vilde alt sammen ikke være noget i Sammenligning, min Dreng.

Maaske overdrev han sine Lidelser, fordi han saa, at jeg beklagede ham, at et menneskeligt Væsen beklagede ham, efter Gud véd hvor lang Tids Forløb! Gud véd hvor længe det var siden, at han havde hørt et medfolende Ord! Han overdrev maaske for at forøge min Medfølelse, for dog en Gang at blive trøstet af et Menneske.

— Gjør de saa ondt?

— Saa ondt, ja.

Med stor Forsigtighed pressede han en Klud, som hverken havde Form eller Farve mere, mod sine Ojne. Saa skjød han atter Brillerne ned og tømte det andet Glas i ét Drag. Ogsaa jeg drak. Han rørte ved Flasken og sagde:

— Der *er* slet ikke andet i Verden, min Dreng.

Jeg saa' paa ham. Der var sandelig intet, slet intet, der hos ham mindede om Ginevra, ikke et Træk, ikke en Mine, en Bevægelse, slet intet. Jeg sagde til mig selv:

— Han er ikke hendes Fader.

Han vedblev at drikke, forlangte mere Vin. Saa begyndte han atter at snakke med en Stemme, der lod som Falset.

— Jeg er glad over, at Du gifter dig med Ginevra. Og du kan ogsaa være glad Det er retskaffent Folk, Familien Canale. Hvis vi ikke var retskafne saa

Han løftede Glasset med et tvetydigt Smil, der foruroligede mig. Derpaa vedblev han:

— Ginevra Ginevra kunde have været

en Guldgrube for os, hvis vi havde villet. Forstaar Du? Dig kan man fortælle saadan noget. Ikke et, ikke to, men ti, tyve Tilbud Og hvilke Tilbud, min Dreng!

Jeg folte, at jeg blev gul i Ansigtet.

— Fyrst Altini, for Eksempel Hvor længe har han ikke overhængt mig! Han fik mig endogsaa hjem i sit Palæ en Aften for nogle Maaneder siden, før Ginevra tog ud til Tivoli. Forstaar Du? Han vilde give tretusind Lire straks og vilde derefter indrette et Hus til hende, ogsaa videre, ogsaa videre Nej, nej! Emilia har altid sagt: «Det passer sig ikke, det passer sig ikke. Vi har giftet den første bort, vi vil ogsaa gifte den anden bort. Vi finder nok en Gang en Embedsmand med en god Karriere og en anstændig Gage.» Ser du? Ser du? Saa kom du. Du hedder jo Episcopo, ikke sandt? Et pænt Navn! Fru Episcopo, altsaa! Fru Episcopo

Han var bleven snaksom. Han gav sig til at le.

— Hvor saa' du hende? Hvor lærte du

hende at kjende. Derhenne, ikke sandt, i Pensionen? Fortæl, fortæl. Jeg hører efter.

I dette Øjeblik kom en Mand af et tve-tydigt, frastodende Ydre ind. Han saa ud som en Tjener eller Barber, bleg men med Ansigtet bedækket af røde Pletter. Han hilste paa Canale.

Canale kaldte ham hen og bød ham et Glas Vin.

— Drik Teodoro paa Deres Sundhed! Her ser De min tilkommende Svigersøn, Ginevras Forlovede

Den Fremmede blev overrasket, fremstammede nogle Ord og saa' paa mig med et Par Øjne, der fik mig til at gyse, som om jeg var kommen i Berøring med noget koldt og fugtigt.

— Saa det er altsaa Hr. — mumlede han.

— Ja, ja — afbrød den snaksomme Gamle ham — Hr. Episcopo.

— Aah, Hr. Episcopo. Det er mig en stor Fornøjelse Onsker oprigtigt til Lykke

Jeg sagde ikke et Ord. Men Battista Canale lo med Hovedet foroverbojet og et ondskabsfuldt Udtryk. Kort efter sagde den anden Farvel.

— Farvel, Battista. Haaber snart at have den Fornojelse, Hr. Episcopo.

Han rakte mig Haanden, og jeg gav ham min Haand.

Da han havde fjærnet sig, sagde Battista til mig:

— Véd du, hvem det var? Teodoro, Marquis Agutis . . . *Fortrolige*. Den gamle Marquis Aguti, som har sit Palæ her tæt ved. Nu har han i et Aar overhængt mig for Ginevras Skyld. Forstaar du? Den Gamle vil have hende, vil have hende for enhver Pris. Han græder, skriger, stamper med Fødderne som et Barn, fordi han vil have hende. . . Ha, ha, ha, stakkels Teodoro! Det havde han ikke ventet!

Han blev ved at le, med sin taabelige Latter, medens jeg led usigelige Kvaler. Pludselig stansede han og udstødte en Ed. Ned over hans Kinder strømmede der fra Brillerne en Strøm af urene Taarer.

— Det er forfærdeligt med de Ojne, naar jeg drikker!

Og atter hævede han de frygtelige, grønne Brillen, og atter saa' jeg dette vansirede Ansigt, der saa' ud, som om det var hudløst, rødt, som Bagen paa en vis Slags Aber, som man undertiden ser i Menagerierne. Og jeg saa' de to sorgfulde Pupiller, saa' ham trykke Kluden mod sine Ojenlaag

— Jeg maa gaa — sagde jeg — det er allerede blevet sent.

— Naa, saa lad os gaa. Vent lidt.

Og han gav sig paa Skromt til at søge ivrigt i sine Lommer, som om han vilde tage Penge frem. Jeg betalte; vi rejste os og gik. Han stak atter sin Arm ind under min. Aabenbart vilde han ikke forlade mig. Af og til lo han sindssvagt. Jeg mærkede, at han atter var i Oprør, greben af en indre Uro, som naar man vil sige noget men skammer sig og ikke tør.

— Hvor Vejret er smukt i Aften! — sagde han, og saa lo han krampagtigt ligesom forrige Gang.

Men pludselig gjorde han en Kraftanstrængelse, ligesom én der stammer og vil tvinge sig til at tale. Han bøjede Hovedet, saa Ansigtet var helt skjult af Hatteskyggen, og sagde:

— Giv mig fem Lire. Jeg skal betale dig dem tilbage.

Vi stansede. Jeg lagde de fem Lire i hans Haand, som skjælvede stærkt. Ojeblikkelig vendte han sig om, gik hastigt bort og forsvandt i Mørket.

Det var en Ynk at se, Hr. Doktor! Et Menneske, som er fortæret af Lasten, et Menneske, som kæmper i Lastens Kløer, som føler at han gaar til Grunde, som ser sig fortabt, og som ikke vil, ikke kan redde sig Det er en Ynk, en Ynk. Kjender De noget dybere, dunklere, mere fængslende? Sig mig det; sig mig, om der i Verden er noget sorgeligere end den Skjælven, som man gribes af ligeoverfor Gjenstanden for sin fortvivlede Lidenskab? Er der noget sorgeligere end Hænder, som skjælver, Knæ, som vakler, Læber, som fortrækkes, er der noget sørge-

ligere end et Væsen, som sitrer i en ubonhørlig Trang til en eneste Ting? Sig mig det, sig mig, om der paa Jorden er noget sorgeligere?

Og at se denne Fjende overalt omkring sig, se den med en vidunderlig Klarhed, opdage alle dens Spor, gjætte dens fordærvende Veje, dens skjulte Odelæggelser. At se, forstaa De? at se hvert Menneskes Lidelse og forstaa den, altid forstaa den og fyldes af broderlig Medynk med enhver Forvildet, enhver Sorgbetynget, og at høre i sit Væsens Inderste det store, menneskelige Broderskabs Stemme, og ikke at betragte et eneste Menneske, man træffer paa sin Vej, som en Fremmed, en Ubekjendt Forstaa De? Kan De fatte, at saadanne Tanker rummes *i mig*, i mig, som De anser for frygtagtig og elendig, næsten idiotisk?

Nej, De kan ikke forstaa det. Og dog er det saaledes. Der er dem, der bevæger sig mellem Mennesker aldeles ligegyldigt, som om de gik i en Skov med lutter ensartede Træer. Men der er ogsaa nogle, som lever i

en bestandig Ængstelse, som i hvert eneste Ansigt søger et stunt Svar paa et stunt Spørgsmaal. For en saadan findes paa Jorden ingen Fremmede.

Ak, hans Hjærte er aabent for alle, ingens er aabent for ham.

Jeg ved det, jeg ved det. Hvem bryder sig om ham? Hvem bryder sig om hans Godhed, hans Kjærlighed? Hvert Menneske rummer i sig en hemmelig Drom, som ikke er Godhed, ikke Kjærlighed, men et tojlesløst, egoistisk Krav til Glæde. Jeg ved det. Ingen menneskelig Skabning elsker en anden menneskelig Skabning eller er nogensinde bleven elsket af en anden menneskelig Skabning. Jeg har aldrig vovet at tilstaa den forfærdelige Sandhed for mig selv, af Frygt for at den skulde dræbe mig.

. . . . Fra den Aften, Hr. Doktor, folte jeg mig knyttet til denne Elendige, blev jeg hans Ven. Hvorfor? Ved hvilket hemmelighedsfuldt Berøringspunkt? Ved hvilken instinktmæssig Fremsynethed? Maaske ved Tiltrækning af hans Last, der var begyndt uimod-

staaelig ogsaa at bemestre sig mig? Eller af hans Ulykke, der var haablos, uophjælpelig, ligesom min?

Herefter saa' jeg ham næsten hver Aften. Han opsøgte mig overalt; han ventede mig udenfor Kontoret; han passede mig op om Aftenen paa Trappen, dér hvor jeg boede. Han spurgte ikke om noget. Heller ikke hans Øjne kunde tale, fordi de var tildækkede. Men det var tilstrækkeligt, at jeg saa' paa ham. Han smilede med sit sædvanlige, taabelige, krampagtige Smil; sagde intet, men ventede kun. Jeg kunde ikke modstaa ham, kunde ikke vise ham bort, ydmyge ham, vise ham et strængt Ansigt, tale ham haardt til. — Var jeg da paany underkastet et Tyranni? Havde Giulio Wanzer faaet en Efterfølger? — Ofte led jeg ved hans Nærværelse; og dog gjorde jeg intet for at befri mig for den. Ofte havde han overfor mig Udbrud af Omhed, som var latterlige og pinagtige og som snorede mit Hjærte sammen. En Gang sagde han til mig, med en Trækning ved Munden som smaa Børn har, naar de skal til at græde:

— Hvorfor kalder du mig ikke *Fader*?

Jeg vidste, at han ikke var Fader, at hans Kones Born ikke var hans. Maaske vidste han det ogsaa. Og jeg kaldte ham Fader, naar vi var ene, naar ingen hørte det, naar han trængte til at trostes. Før at vække min Medfølelse viste han mig ofte en Plet, Mærket af et Slag eller Stød, ligesom Tiggeren fremviser sin Vanskabthed for at fravriste den Forbigaaende en Almisse.

Jeg opdagede, ved et Tilfælde, at han undertiden om Aftenen stillede sig paa et halvmørkt Sted paa Gaden og med sagte Stemme og megen Færdighed bad om Almisse, idet han i nogen Tid holdt sig paa Siden af den, af hvem han tiggede. En Aften, henne ved Hjørnet af Forum Trajanum, kom en Mand hen til mig og mumlede:

— Jeg er Arbejder uden Arbejde, næsten blind. Jeg har fem Born, som ikke har faaet noget at spise i otteogfyrretyve Timer. Giv mig noget til at kjøbe lidt for til de stakkels smaa Guds Skabninger.

Jeg kjendte straks hans Stemme. Men

han, som virkelig i Mørket var næsten blind, kjendte ikke mig. Og jeg fjærnedede mig hastigt; jeg flygtede, for ikke at blive gjenkjendt.

Han skyede intet for at kunne tilfredsstille sin forfærdelige Tørst. Engang var han oppe i mit Værelse. Han var urolig. Jeg var lige kommen hjem fra Kontoret og stod og vadskede mig. Jeg havde lagt Frakken og Vesten paa Sengen. I Vestelommen laa et lille Soluhr, en Erindring om min Fader, min afdøde Fader. Jeg stod bag Skærmbærdtet og vadskede mig. Jeg kunde høre, at Battista gik op og ned i Værelset paa en besynderlig Maade, som om han var urolig.

— Hvad bestiller De? — spurgte jeg.

Han svarede altfor hurtigt og med en lidt fremmed Stemme:

— Ingenting. Hvorfor?

Og han kom straks i stor Skyndsomhed hen bag Skærmbærdtet.

Jeg klædte mig paa. Vi gik. Da vi var komne ned, greb jeg efter mit Uhr, for at se hvad Klokken var. Det var borte.

— For Pokker! Jeg har glemmt Uhret oppe i Værelset. Jeg maa gaa op efter det. Vent mig her. Jeg kommer straks.

Jeg gik op, tændte et Lys, søgte allevegne efter Uhret men fandt det ikke. Efter nogle Minutters forgjæves Søgen hørte jeg Battistas Stemme, som spurgte:

— Naa, har du fundet det?

Han var kommet op. Han støttede sig mod Dørkarmen og vaklede lidt.

— Nej. Det er mærkeligt nok. Jeg synes dog, jeg havde ladet det blive liggende i Lommen. Har De ikke set det?

— Nej.

— Virkelig ikke?

— Nej.

Mistanken havde allerede grebet mig. Battista var bleven staaende ved Døren med Hænderne i Lommen. Jeg begyndte atter at søge utaalmodigt, næsten vredt.

— Det er umuligt, at jeg kan have tabt det. Jeg havde det før, inden jeg tog Tøjet af; jeg ved, jeg havde det. Det maa være her; det maa findes.

Endelig gjorde Battista en Bevægelse. Jeg vendte mig om, pludselig, og læste Broden i hans Ansigt.

— Det maa være her; det maa findes — stammede han forvirret.

Og han greb Lyset, bojede sig og gav sig til at soge rundt om Sengen. Han blev forpustet og aandede tungt. Lyset dryppede ned over hans rystende Fingre.

Denne Komodie irriterede mig.

— Det er nok! — raabte jeg haardt. — Rejs Dem. Gjør Dem ikke saa meget Ulejlighed. Jeg ved nok, hvor jeg skulde søge . . .

Han satte Lyset paa Gulvet og blev i nogen Tid liggende paa Knæ, helt foroverbojet skjælvende, som en der vil til at tilstaa sit Fejltrin. Men han tilstod ikke. Han rejste sig med Besvær uden at sige noget. Endnu en Gang læste jeg Broden i hans Ansigt, og jeg folte en dyb Smerte. «Han har ganske sikkert Uhret i Lommen,» tænkte jeg. «Jeg maa tvinge ham til at tilstaa, til at give det Stjaalne tilbage, til at angre. Jeg maa se ham græde af Anger.» Men jeg havde ikke Kraft dertil.

— Lad os gaa — sagde jeg,

Vi gik. Paa Trappen gik den Skyldige bag efter mig, ganske stille, og holdt sig i Rækværket. Hvor det var ynkværdigt, bedrøveligt!

Da vi stod paa Gaden, spurgte han mig med sagte Stemme:

— Du troer altsaa, at jeg har taget det?

— Nej, nej — svarede jeg. — Lad os ikke tale mere om det.

Lidt efter vedblev jeg:

— Jeg er kjed over det; det var en Erindring om min afdøde Fader.

Jeg bemærkede, at han gjorde en Bevægelse med Haanden, som om han vilde tage noget op af Lommen; men det blev ikke til noget. Vi vedblev at gaa.

Efter nogle Ojeblikkes Forlob sagde han næsten brøstigt:

— Vil du undersøge mig?

— Nej, nej. Lad os ikke tale mere om det. Farvel. Nu forlader jeg Dem, jeg har Forretninger iaften.

Og jeg gik fra ham uden at se paa ham.
Hvor det var sorgeligt altsammen!

De paafølgende Dage saa' jeg ham ikke.

Den femte Dags Aften kom han hjem til mig.

— Aah, er det Dem? — sagde jeg meget alvorlig og vedblev saa ganske roligt at skrive. Efter nogen Tids Tavshed vovede han at spørge:

— Har du fundet det?

Jeg lod, som om jeg lo, og vedblev at skrive. Efter en endnu længere Tavshed tilføjede han:

— Jeg har ikke taget det.

— Nej, nej, det ved jeg jo. Tænker De endnu paa det?

Da han saa', at jeg blev siddende ved mit Bord, sagde han efter en ny Pause:

— Farvel!

— Farvel, Farvel!

Jeg lod ham gaa saaledes. Jeg holdt ham ikke tilbage. Men jeg fortrød det og vilde kalde paa ham. Det var for sent: han var allerede borte.

Atter gik der tre eller fire Dage, inden han viste sig. En Aften, henimod Midnat, da jeg

skulde til at gaa ind ad min Port, stod han for mig under en Lygte. Det smaaregnede.

— Aah, er det Dem? Paa denne Tid!

Han kunde neppe holde sig oprejst; jeg troede, han var fuld. Men da jeg saa' rigtigt paa ham, saa' jeg, at han var i en ynkelig Forfatning: han var oversmurt med Snavs, som om han havde væltet sig i en Pøl, afmagret, elendig, næsten blaa i Ansigtet.

— Hvad er der sket? Tal.

Han brast i lydelig Graad og nærmede sig mig som for at kaste sig i mine Arme. Og han hulkede og vilde fortælle men blev hvert Øjeblik afbrudt af denne Hulken, som var ved at kvæle ham, og af Taarerne, som strømmede ham ned i Munden.

Aah, Hr. Doktor, hvor det var forfærdeligt . . . under denne Lygte, midt i Regnen . . . ! Hvor det var forfærdeligt at høre denne Mands Hulken — i tre Dage havde han intet spist.

Kjender De Sulten? Har De nogensinde set en Mand, halvdød af Sult, sætte sig til et Bord og føre et Stykke Brød eller et Stykke Kjød op til sin Mund og tygge den første Mundfuld

med sine stakkels svage Tænder, der vakler frem og tilbage i Tandkjødet? Har De nogen-
sinde set det? Og smeltede saa ikke Deres
Hjærte af Sorg og Medynk?

Jeg vilde slet ikke have fortalt Dem saa
meget om denne Stakkel. Jeg har ladet mig
rive med. Jeg har glemt alt det øvrige, jeg
ved ikke selv hvorfor. Men denne Stakkel
har været min eneste Ven i Livet, og jeg har
været hans eneste Ven. Jeg har set ham græde,
og han har set mig græde, mere end én Gang.
Jeg har gjenkjendt min egen Last i hans Last.
Og vi har ogsaa haft fælleds Lidelser: vi har
maattet bære den samme Krænkelse, den
samme Skam.

Nej, han var ikke Ginevras Fader. Han
havde ikke i sine Aarer det samme Blod, som
den Skabning, der har gjort mig saa megen
Fortræd.

Jeg har altid, med en vis urolig, utilfreds-
stillelig Nysgjærrighed, tænkt paa den *virke-*
lige Fader, den Ubekjendte, Unævnte. Hvem
var han vel? Sikkert ikke en simpel Mand.

En vis fysisk Forfinethed, visse naturligt elegante Bevægelser, en vis Grusomhed, en altfor sammensat Troloshed og saa dette instinktmæssige Hang til Luksus, denne særlige Ævne til at saare og pine med sin Latter! Alt dette og andet mere talte om aristokratisk Blod. Hvem var da Faderen? Maaske en vellystig gammel Karl som Marquis Arguti? Eller en Præst, en af disse galante Kardinaler, der spredte deres Born i alle Roms Huse?

Jeg har altid tænkt herpaa. Og undertiden har der for min Fantasi vist sig Billedet af en Mand, ikke utydeligt og foranderligt men klart og skarpt — med et særegent Ansigt, et særegent Udtryk og som syntes at leve ét særlig intensivt Liv.

Sikkert maatte Ginevra vide eller i det mindste *fole*, at hun ikke havde samme Blod i sine Aarer som sin Moders Mand. Jeg har i ethvert Tilfælde aldrig i hendes Ojne kunnet opdage et Glimt af Hengivenhed eller blot Medynk, naar de var vendte imod den Ulykkelige.

Tværtimod udtrykte hendes Blik ofte Væm-

melse, Foragt, Modbydelighed, ja selv Had, naar det hvilede paa den Ulykkelige.

Aah, disse Ojne! De sagde alt; de sagde for meget i et eneste Sekund; for mange forskjellige Ting. De betog mig Besindelsen. De mødte tilfældigt mine og saa' ud, som om de var af Staal, af blankt, haardt Staal. Men pludselig blev de dækkede som af et Slør; de tabte al deres Skarphed. Forestil Dem en Klinge, som bedugges af et Aandedrag

Men nej, jeg kan ikke tale til Dem om min Kjærlighed; jeg kan ikke, jeg kan ikke tale om min Kjærlighed. Ingen skal nogensinde faa at vide, hvor jeg har elsket hende; ingen. Hun har aldrig faaet det at vide; hun ved det ikke. Jeg, jeg ved, at hun aldrig har elsket mig, selv ikke for en eneste Dag, en eneste Time, et eneste Ojeblik.

Jeg vidste det lige fra Begyndelsen; jeg vidste det, selv naar hun saa' paa mig med dette tilslørede Blik. Jeg gjorde mig ingen falske Forestillinger. Mine Læber har aldrig vovet at udtale dette omme Spørgsmaal, dette Spørgsmaal, som alle Elskende gjentager:

Holder du af mig? Og jeg mindes, at jeg mere end en Gang, naar jeg stod ved hendes Side, tænkte: Aah, gid jeg kunde kysse hendes Ansigt, *uden at hun mærkede mine Kys.*

Nej, nej, jeg kan ikke tale til Dem om min Kjærlighed. Jeg skal endnu fortælle Dem nogle Begivenheder, smaa, latterlige Begivenheder, smaa Elendigheder, smaa Ydmygelser.

Brylluppet blev bestemt. Ginevra blev endnu et Par Uger i Tivoli, og jeg tog ofte derud og blev der en halv Dagstid eller blot nogle Timer. Jeg var glad over, at hun var borte fra Rom. Min stadige Angst var, at en af mine Kammerater fra Kontoret skulde opdage min Hemmelighed. Jeg anvendte en Mængde Forsigtighedsregler, Paaskud, Usandheder, for at skjule hvad jeg havde gjort, hvad jeg gjorde, og hvad jeg var ifærd med at gjøre. Jeg besøgte ikke mere de sædvanlige Steder; jeg besvarede altid ethvert Spørgsmaal undvigende; jeg reddede mig ind i en Butik, i en Port eller ned ad en

Sidegade, naar jeg i det Fjærne saa' en af mine fordums Bordfæller komme gaaende.

Men en Dag kunde jeg ikke undgaa Filippo Doberti. Han kom efter mig, stansede mig, eller rettere greb mig.

— Det er længe siden, vi har set hinanden Episcopo! Hvad har du taget dig til? Har du været syg?

Det lykkedes mig ikke at overvinde min urimelige Ængstelse. Uden at tænke mig om svarede jeg:

— Ja, jeg har været syg.

— Man kan se det, du er meget bleg. Men hvordan lever du nu? Hvor spiser du? Hvor tilbringer du Aftenen?

Jeg kom med endnu en Usandhed og undgik at se ham i Ansigtet.

— Vi talte om dig, forleden Aften — vedblev han. — Det var Efrati, som fortalte, at han havde set dig i Alessandrina Gaden med en fuld Mand under Armen.

— Med en fuld Mand? — spurgte jeg — Efrati ser Syner!

Doberti brast i Latter.

— Ha, ha, ha! Og du bliver rød? Du søger nok stadig væk net Selskab, du Men Apropos, har du ikke hort noget fra Wanzer?

— Nej, ikke det mindste.

— Hvordan! Ved du ikke, at han er i Buenos-Ayres?

— Jeg ved slet ingen Ting.

— Stakkels Episcopo! Farvel, nu maa jeg gaa. Men plej dig selv lidt. Du ser virkelig daarlig ud. Farvel.

Han bojede ned ad en anden Gade og efterlod mig i en Uro, som jeg ikke kunde bekæmpe. Alle de Ord han havde sagt den Aften langt tilbage, da han havde talt om Ginevras Mund, traadte tydeligt frem i min Erindring, klare og levende. Ogsaa andre mere raa, brutale Ord stod for mig. Og jeg gjensaa' det gasplyste Værelse, det lange Bord, rundt om hvilket alle disse Mænd sad, mættede, hede af Vinen, lidt sløve, alle optagne af den samme Tanke. Jeg horte atter Latteren, Støjen, mit Navn, som Wanzer udraabte, og som de andre jublede over, og saa endelig de forfærdelige

Ord: «Episcopo & Co.» Og jeg tænkte paa, at det Forførdelige kunde blive til Sandhed . . .

Kunde blive til Sandhed! — Men er da en saadan Skjændsel mulig? Er det muligt, at et Menneske, der i det mindste tilsyneladende ikke er gal, ikke sindssyg, ikke vanvittig, kan lade sig drage ind i en saadan Skjændsel?

Ginevra kom tilbage til Rom. Bryllupsdagen blev bestemt.

Vi kjørte, ledsagede af Pantelaanersken, rundt i en Vogn for at finde en lille Lejlighed, for at kjoibe Sengen og de andre nødvendige Mobler, kort sagt for at gjøre alle de sædvanlige Forberedelser. Jeg havde hævet en Sum af femtentusind Lire, som udgjorde hele min Arv efter mine Forældre.

Vi kjørte altsaa rundt i Rom paakryds og tværs: jeg sammenkroben paa det lille Sæde, med de to Kvinder siddende lige overfor mig, saa deres Knæer stødte imod mine. Vi modte alle mulige Mennesker, og alle gjenkjendte de os. Skjøndt jeg holdt Hovedet bøjet, saa' jeg dog ofte, at nogen inde fra Fortovet pegede paa os. Ginevra var glad og søgte at tiltrække

sig Opmærksomhed. Hun vendte og drejede sig og sagde hvert Ojeblik:

— Se, Questori! Og Micheli! Og Palumbo med Doberti!

Vognen var en ligefrem Gabestok.

Nyheden spredte sig. Det var for mine Kammerater paa Kontoret, for de fordums Bordfæller, for alle mine Bekjendte en Spas uden Lige. Jeg læste i deres Blikke allehaande Udtryk af Ironi, ondskabsfuld Munterhed og undertiden en fornærmelig Medlidenhed. Ingen undlod at saare mig, og for dog at gjøre noget smilede jeg hver Gang til dem, med en aldeles ensartet Sammentrækning af Læberne, som en Automat der er trukket op. Hvad andet skulde jeg vel have gjort? Skulde jeg være bleven fornærmet, vred? Skulde jeg have ladet mig henrive til Voldsomheder? Skulde jeg have slaet? knust et Blækhus, hugget en Stol i Stykker? Skulde jeg have duelleret? Vilde ikke alt dette ogsaa have været latterligt, Hr. Doktor?

En Dag paa Kontoret lod to «gode Hoveder» som om de holdt et Forhør. Samtalen var

mellem en Dommer og Giovanni Episcopo. Paa Dommerens Sporgsmaal: «Hvad er Deres Bestilling?» svarede Giovanni Episcopo: «Jeg er en Mand, som man ikke viser Respekt.»

En anden Dag naaede følgende Ord mig:

— Han har ikke Blod i Aarerne; ikke en Draabe Blod. Det lidt han havde, tappede Giulio Wanzer ud af hans Pande. Man kan virkelig mærke, at han ikke har en Draabe mere tilbage

De havde Ret, de havde Ret.

Men hvorledes gik det til, at jeg pludselig besluttede at skrive et Brev til Ginevra, for at løse mig fra mit Lofte? Ja, jeg skrev virkelig et Brev til Ginevra for at hæve Forbindelsen; jeg, jeg skrev det, jeg, med denne Haand. Og jeg bragte det selv paa Posthuset.

Det var Aften, mindes jeg. Jeg gik flere Gange op og ned foran Posthuset i stor Sindsbevægelse, som et Menneske der er ved at fatte en Beslutning om Selvmord. Endelig stansede jeg og stak Brevet ind; men det var, som om mine Fingre ikke kunde slippe det.

Blev jeg længe staaende saaledes? Jeg ved det ikke. En Betjent rørte ved min Skulder og spurgte:

— Hvad gjør De der?

Jeg slap, og Brevet faldt ned. Det var ikke langt fra, at jeg var besvimet i Politi-Betjentens Arme!

— Sig mig — stammede jeg næsten grædende — hvad skal jeg gjøre for at faa hende igjen?

Og saa Natten, Nattens Ængstelser. Og Morgenen efter, Besøget i det nye Hjem, i Brudehuset, som allerede stod færdigt til at modtage Brudefolkene, og som pludselig var blevet unyttigt, næsten dødt! — Aah, denne Sol, disse næsten skærende Solstriber hen over alle de nye, blanke, skinnende Mobler, der udsendte en Lugt som i et Mobil-Magasin, en uudholdelig Lugt!

Om Eftermiddagen Klokken fem, da jeg kom ud fra Kontoret, traf jeg Battista, som stod og ventede mig paa Gaden.

— De vil have, at du straks skal følge med hjem — sagde han.

Vi gik. Jeg skjælvede som en paagreben Forbryder. Tilsidst spurgte jeg for dog at forberede mig:

— Hvad vil de?

Battista vidste ingenting. Han trak paa Skuldrene. Da vi kom til Porten, forlod han mig. Jeg gik langsomt op ad Trapperne, angrede at jeg havde adlydt og tænkte med en taabelig Rædsel paa Pantelaanerskens Hænder, disse forfærdelige Hænder. Og da jeg saa' op og saa' Pantelaanersken staa i den aabne Dør, rede til at begynde, sagde jeg øjeblikkelig:

— Det var en Spøg, det var en Spøg.

Og en Uge efter blev Brylluppet højtideligholdt. Enrico Efrati og Filippo Doberti var mine Forlovere. Ginevra og hendes Moder vilde have, at saa mange som muligt af mine Kolleger skulde indbydes til Middagen for at blænde Montanara Gadens Befolkning. Næsten alle Bordfællerne fra *Pensionen* vare tilstede, tror jeg.

Jeg har en forvirret, ubestemt, afbrudt Erindring om Højtideligheden, om Festen, om

alle disse Mennesker, Stemmerne og Støjen. Jeg syntes, paa et vist Punkt, at der hen over dette Bord drog et lignende, brændende og urent Aandedrag, som i sin Tid ved *hint andet Bord*. Ginevras Kinder glødede, og hendes Øjne var usædvanlig straalende. Mange andre Øjne rundt omkring hende skinnede, og de smilende Ansigter straaled

Jeg har et Minde om en tyngende Sørgmodighed, som overfaldt mig, optog mig, og som helt formørkede min Bevidsthed. Og jeg ser endnu, dernede for Enden af Bordet, helt langt nede, ufattelig langt borte, denne stakkels Battista, som drikker og drikker og drikker

Idetmindste en Uge! Jeg siger ikke et Aar, en Maaned; men en Uge: idetmindste den første Uge! — Nej, intet; ingen Barmhjærtighed. Hun ventede end ikke en Dag; hun begyndte straks at martre mig.

Om jeg saa skulde leve i hundrede Aar, vilde jeg ikke kunne glemme hendes Latter, denne Latter, der brød saa uventet frem, at

den bragte Blodet til at stivne i mine Aarer, og som ydmygede mig og min Ængstelighed. Ved at høre denne bidende, spottende, frække Latter, som jeg ikke kjendte og aldrig havde hørt, folte jeg for første Gang al hendes Ondskab. Jeg folte, at en giftig Skabning aandede ved min Side.

Aah, Hr. Doktor, som Giften hos Giftslangen saaledes sad hos hende Latteren i Tænderne.

Intet, intet kunde blødgjøre hende: ikke min tavse Underkastelse, min stumme Tilbedelse, ikke min Smærte, ikke min Graad; intet. Jeg prøvede alt for at røre hendes Hjærte; det var forgjæves. Undertiden horte hun paa mig, alvorlig, med et Udtryk i Ojnene som om hun var ved at forstaa mig; men saa gav hun sig pludselig til at le med denne forfærdelige Latter, denne umenneskelige Latter, som mere gav Gjenskin paa hendes Tænder end i hendes Ojne. Og saa stod jeg der til-intetgjort . . .

Nej, nej, det er umuligt, Hr. Doktor. Lad mig tie; lad mig forbigaa dette. Jeg kan ikke

tale til Dem om hende. Det er, som om De tvang mig til at spise noget bittert, noget forfærdelig, uudholdelig bittert. Ser De ikke, at min Mund fortrækker sig, medens jeg taler?

En Aften, henimod to Maaneder efter Brylluppet, blev hun i min Nærværelse greben af et Ildebefindende, en Slags Svimmelhed De ved — det sædvanlige Og jeg, som i Hemmelighed skjælvende afventede denne Tilstaaelse, dette Tegn, denne uhyre Glæde midt i al min Elendighed, jeg faldt paa Knæ, som overfor et Mirakel. — Var det sandt? — Var det sandt? — Ja, hun sagde mig det, bekræftede det. Hun bar i sig *et andet Liv*.

De kan ikke forstaa det. Selv om De var Fader, vilde De ikke kunne forstaa den usædvanlige Følelse, som beherskede hele min Sjæl. Tænk Dem, Hr. Doktor, tænk Dem et Menneske, som har lidt alt, hvad man kan lide her paa Jorden, et Menneske, over hvem alle andre Menneskers Grusomhed er ustanseligt bleven udgydt, et Menneske, som

aldrig er blevet elsket af nogen, og som dog i sin Sjæl har Skatte af Omhed og Godhed, udtømmelige Skatte at uddele; tænk Dem et saadant Menneskes Længsel og Haab, naar han venter et Væsen af sit eget Kjød og Blod, et Barn, en lille fin og kjær, uendelig kjær Skabning af hvem han kan gjøre sig elsket gjøre sig elsket . . . forstaar De? gjøre sig elsket!

Det var i September, husker jeg. Det var en af disse rolige, lidt sørgmodige Dage — De véd — naar Sommeren dør. Jeg drømte altid om *ham*, om *Ciro*, altid.

En Søndag mødte vi Doberti og Questori oppe paa Pincio. Begge gjorde de megen Stads af Ginevra og fulgte med os for at spadsere lidt. Ginevra og Doberti gik foran, jeg og den anden blev tilbage. Men det var, som om de to foran os bestandig sparkede mig i Hjærtet. De talte meget, de lo sammen, og Folk vendte sig for at se efter dem. Ordene naaede mig kun som en forvirret Lyd, blandet med den brusende Musik, skjøndt jeg anstrængte mig, alt hvad jeg kunde for at op-

fatte dem. Min Uro var saa øjensynlig, at Questori kaldte de andre tilbage:

— Saa sagte, saa sagte! — sagde han. — Gaa ikke altfor hurtigt. Episcopo er ved at forgaa af Skinsyge.

De spøjte og gjorde Løjer med mig. Doberti og Ginevra vedblev at gaa i Forvejen, og de lo og talte midt under den støjende Musik, som maaske ophidsede og berusede *dem*, medens *jeg* følte mig saa ulykkelig, at jeg, da vi gik langs Brystværnet, fik den taabelige Tanke pludselig at kaste mig ud, for at gjøre en Ende paa denne Tilstand. Tilsidst tav ogsaa Questori. Jeg kunde se, at hans Blik fulgte Ginevras Skikkelse. Andre Mænd, som kom imod os, vendte sig en to tre Gange for at se efter hende, alle med samme Udtryk i Øjnene. Saaledes var det altid, altid; hun gik mellem Mennesker, som i et urent Spor. Jeg syntes, at Luften omkring os blev mættet af denne Urenhed; jeg syntes, at alle begjærede denne Kvinde og troede det let at opnaa, hvad de vilde. Musiken brusede; Himlen straaledede, Trærnes Blade glinsede, og Vogn-

hjulene gjorde i mine Oren en øredøvende Larm. Og midt i al Lysglansen, Klangen, Menneskevrømmelen, hvor jeg foran mig saa' denne Kvinde, som mere og mere lod sig besejre af den Mand, der gik ved hendes Side, hvor jeg overalt omkring mig følte den urene Strøm, tænkte jeg med en forfærdelig Angst, med en Skjælven af hver Fiber i mit Legeme paa det lille Væsen, som begyndte at faa Liv . . .

Aah, min Gud, min Gud! hvor jeg led den Gang og senere! Forstaar De mig? Forstaar De? Utroskaben, Broden, bedrovede mig ikke saa meget for min egen Skyld, som for dette Barns Skyld, som endnu ikke var født. Det forekom mig, at noget af denne Skam, denne Skændsel, maatte hæfte ved ham, maatte besudle ham. Forstaar De min Rædsel?

En Dag havde jeg et uhort Mod. En Dag, da Mistauken var pinagtigere end ellers, havde jeg det Mod at tale.

Ginevra stod ved Vinduet. Det var Allehelgenes-Dag, husker jeg, og Klokkerne ringede. Solen skinnede paa Vindueskarmen. Solen er i Sandhed det Bedroveligste i hele

Universet. Synes De ikke? Solen har altid gjort mig ondt i Hjærtet. I alle mine smærteligste Erindringer findes der lidt Sol, en gullig Stribe ligesom paa et Ligklæde. Da jeg var Barn, lod de mig en Gang være ene i nogle Minutter i det Værelse, hvor min Søster laa Lig, udstrakt paa Sengen mellem Blomster-Kranse. Jeg synes endnu, jeg ser dette stakkels, hvide Ansigt med de blaalige Skygger, dette Ansigt, som Ciro lignede saa meget i sine sidste Ojeblikke

Hvad var det, jeg var ved? Min Søster, ja — min Søster laa paa en Seng mellem Blomster. Rigtigt; det var det, jeg havde fortalt. Men hvorfor? Lad mig tænke mig lidt om . . . Aah jo — jeg gik i min Forfærdelse hen til Vinduet, et lille Vindue, som vendte ud til en Gaard. Huset lige overfor syntes ubeboet; man hørte ikke en menneskelig Stemme. Alt var roligt. Men paa Taget pippede en stor Flok Spurve paa en underlig, hjerteskjærende Maade; en uophørlig, endelos Lyd. Og under Taget, under Tagrenden, paa den graa Mur i den graa Skygge straaledede en Solstribede, en

gul, skarp, lige Streg, der skinnede paa en underlig uhyggelig Maade med en utrolig Glans. Jeg vovede ikke mere at vende mig om men saa' ufravendt paa den gule Stribe, som om den havde fortryllet mig. Og bag mig *folte jeg* (forstaar De?) medens mine Oren var opfyldte af denne stærke Pippet, *folte jeg* bag mig Værelsets forfærdelige Stilhed, denne kolde Stilhed, som findes, hvor der er Lig . . .

Aah, Hr. Doktor, hvor ofte har jeg ikke senere i Livet gjenset denne sorgelige Solstraale!

Men hvordan kom jeg til at tale om alt dette? . . . Ginevra stod altsaa ved Vinduet; Klokkerne ringede; Solen kom ind i Værelset. Der laa ogsaa henne paa en Stol en Krans af Evighedsblomster, med et sort Baand, som Ginevra og hendes Moder skulde have ud paa Verano-Kirkegaarden til en Slægtnings Grav . . . — De undrer Dem vist over min Hukommelse? — Ja, *nu* har jeg en forfærdelig Hukommelse.

Hør mig. Hun stod og spiste en Frugt paa denne underlig æggende Maade, som jeg

kjendte saa godt. Hun tog intet Hensyn til mig, saa' mig slet ikke, medens jeg stod og betragtede hende. Aldrig havde denne dybe Ligegyldighed saaret mig som den Dag; aldrig havde jeg saa klart forstaaet, at hun ikke tilhørte mig, at hun kunde tilhøre hvemsomhelst, at hun uundgaaelig vilde komme til at tilhøre hvemsomhelst, og at jeg aldrig vilde kunne gjøre nogen Ret gjældende, hverken Kjærlighedens eller Magtens. Og jeg saa' og saa' paa hende.

Hænder det Dem aldrig, naar De længe betragter en Kvinde, at De pludselig mister enhver Bevidsthed om hendes Menneskelighed, om hendes Stilling i Livet, om de Folelsens Baand, der binder Dem til hende, og kun med en Tydelighed, der forfærder Dem, ser i hende Repræsentanten for hendes Kjon?

Saaledes saa' jeg paa hende i dette Ojeblik. Og jeg gruede ved den Tanke, som opstod i mit Sind, Tanken om, hvad der udgjør hele den menneskelige Tilværelses Grund, Grunden til alle menneskelige Foretagender. — Forførdelige, forførdelige Tanke!

Men hvad kunde jeg gjøre? Intet. Men denne Kvinde bar under sit Hjærte *et andet Liv*, hun nærede med sit Blod det hemmelighedsfulde Væsen, der var min stadige Tanke, mit største Haab, Gjenstanden for min Tilbedelse

Jo, jo, for han saa' Lyset, tilbad jeg ham, jeg fældede Taarer af Rørelse over ham, jeg sagde ham i mit Hjærte Ord, man aldrig vilde kunne give Lyd. Tænk Dem, tænk Dem et saadant Martyrium, Hr. Doktor; — ikke at kunne adskille et uskyldigt Billede fra et Billede dækket med Skjænsel; at vide at Gjenstanden for ens højeste Tilbedelse er knyttet til et Væsen, hvis Nederdrægtigheder man skjælver for. Hvad vilde en ivrigt Troende føle, hvis han paa Altret skulde se Sakramentet tildækket med en snavset Klud? Hvad vilde han føle, hvis han kun kunde kysse det Hellige gjennem et tilsmudset Dække? Hvad vilde han føle?

Jeg kan ikke udtrykke mig. Vore Ord og vore Handlinger er altid daarlige, dumme, betydningsløse, hvor store saa end de Følelser

er, som affoder dem. Den Dag var jeg opfyldt af en uhyre Mængde smærtelige, tilbagestængte Følelser, der blandede sig sammen i min Sjæl, og alt endte i en kort, kynisk Samtale, en latterlig Scene. Vil De høre Samtalen? — Naa, som De vil.

Ginevra stod altsaa ved Vinduet, og jeg gik hen til hende. I nogen Tid blev jeg staaende tavs. Saa greb jeg efter en uhyre Anstrængelse hendes Haand og spurgte:

— Ginevra, har du allerede bedraget mig?

Hun saa' forbavset paa mig og svarede:

— Bedraget dig? Hvorledes?

Saa spurgte jeg:

— Har du allerede en Elsker? Maaske . . . Doberti?

Hun saa' endnu paa mig, og jeg skjælvede over hele Legemet.

— Hvad er dette for en Forestilling? Hvad gaar der i Grunden af dig? Er du fra Forstanden?

Og medens jeg atter søgte at gribe hendes Hænder, trak hun sig tilbage og raabte:

— Saa, nu er det nok! Maa jeg være fri for Plagerier.

Men som en Afsindig kastede jeg mig paa Knæ og greb fat i Fligen af hendes Kjole.

— Jeg beder dig Ginevra, jeg beder dig, hav lidt Medlidenhed med mig! Vent idetmindste, indtil det stakkels lille Væsen er fodt min stakkels Son *Min*, ikke sandt? Vent til han er fodt. Siden efter, kan du gjøre alt, hvad du vil. Jeg skal tie, jeg skal taale alt. Naar dine Elskere kommer, skal jeg gaa min Vej. Hvis du befaler mig det, skal jeg børste deres Stovler inde i den anden Stue . . .

. . . . Jeg skal være din Tjener; jeg skal taale alt. Men vent, vent! Giv mig først min Son! Hav Medlidenhed

Forgjæves, forgjæves! I hendes Blik læste jeg kun en næsten lystig Nysgjærrighed. Hun trak sig tilbage og gjentog:

— Er du fra Forstanden?

Og da jeg vedblev at bonfalde hende, vendte hun mig Ryggen, gik ud og lukkede

Gangdøren efter sig; hun forlod mig der, liggende paa Knæ paa Gulvet.

Der var Sol paa Gulvet, og Ligkransen laa henne paa Stolen; og min Hulken bragte ingen Forandring i Tingene . . .

Hvad kan vi ændre, vi Mennesker? Har maaske vore Taarer nogen Vægt? — Ethvert Menneske er blot *en Skabning*, som der hænder *et eller andet*. Det er det Hele. Andet er der ikke. Amen.

Vi er trætte, kjære Doktor: jeg af at fortælle og De af at høre. Jeg har maaske fjærnet mig lidt fra Sagen. Jeg har maaske fjærnet mig for meget; for De ved jo, at det var ikke det, det drejede sig om. Selve *Sagen* er noget helt andet. Men der er endnu ti Aar, inden vi naaer til *Sagen*. — Ti Aar, ti Evigheder, opfyldte af Smærte, Elendighed og Skam.

Og dog kunde alt endnu være blevet godt. Ja, den Nat, da jeg hørte hendes Skrig, forfærdelige, umenneskelige Hyl, da tænkte jeg, medens hele mit Væsen var i Oprør: —

Hvis hun døde, aah, hvis hun døde og efterlod mig mit Barn levende! — Hun skreg saa forfærdeligt, at jeg tænkte: — Den som skriger saaledes, maa dø.

— Jeg havde denne Tanke, eller — dette Haab. Men hun døde ikke. Hun levede, til Forbandelse for mig og min Søn.

Min, han var virkelig *min*, mit Kjød og Blod. Han havde paa Skulderen det samme Mærke, som jeg har haft fra Fødselen. Gud være velsignet for dette Mærke, som lod mig gjenkjende min Søn!

Skal jeg fortælle Dem om vort ti-Aars Martyrium? Skal jeg bestandig fortælle Dem *alt*? Nej, det er umuligt. Jeg vilde aldrig blive færdig. Og desuden — De vilde maa-ske ikke tro mig; for det, som vi har lidt, er utroligt.

— De skal med faa Ord høre, hvorledes alt gik. Mit Hus blev berygtet. Undertiden mødte jeg i min Dør fremmede Mænd. Jeg gik ikke saa vidt, at jeg gjorde, hvad jeg havde sagt, jeg pudsede ikke deres Støvler i Værelset ved Siden af; men jeg var

kun en Slags underordnet Tjener i mit eget Hus. Battista var lykkeligere end jeg; Battista blev ikke ydmyget som jeg. Ingen menneskelig Ydmygelse kan sammenlignes med min. Kristus vilde have grædt over mig, for blandt Menneskene er jeg den, som har naaet Ydmygelsens Bund, som har naaet dens dybeste Dyb. Battista, forstaar De mig, Battista, denne Elendige, kunde have Medlidenhed med min Tilstand.

Og det var intet i de første Aar, medens Ciro endnu intet forstod. Men da jeg saa', at hans Forstand begyndte at vaagne, da jeg saa', at Forstanden udviklede sig med en vidunderlig Hurtighed i dette svage og skrøbelige Væsen, da jeg fra hans Læber hørte det første, forfærdelige Spørgsmaal, aah da folte jeg, at jeg var fortabt.

Hvad skulde jeg gjøre? Hvorledes skulde jeg skjule Sandheden for ham? Hvorledes skulde jeg frelse mig? Jeg saa', at jeg var fortabt.

Moderen tog sig ikke af ham; hun glemte ham hele Dage igjennem. Undertiden lod

hun ham mangle det nødvendige- Hun slog ham endogsaa undertiden. Og jeg maatte være borte fra ham i lange Timer. Jeg kunde ikke uophørlig værne ham med min Omhed; kunde ikke mildne Livet for ham, som jeg havde drømt, som jeg havde villet. Det stakkels lille Væsen tilbragte næsten al sin Tid i Kjøkkenet, i Pigens Selskab.

Jeg satte ham i Skole. Om Morgenen fulgte jeg ham selv. Om Eftermiddagen ved fem Tiden hentede jeg ham, og saa forlod jeg ham ikke mere, før han var sovet ind. Han lærte hurtigt at læse og skrive; han var flinkere end alle sine Kammerater; gjorde usædvanlige Fremskridt. Man kunde læse Intelligentsen i hans Ojne. Naar han saa' paa mig med disse store sorte Ojne, der lyste i hans Ansigt, dybe og melankolske, folte jeg undertiden en Slags Uro, og jeg kunde ikke taale dette Blik længe. Aah, undertiden om Aftenen, ved Bordet, naar hans Moder var der, og Tavsheden sænkede sig tyngende over os Al min stumme Kval afspejledes i disse uskyldige Ojne.

Men de i Sandhed forfærdelige Dage skulde først komme. Min Skam var for vel kjendt, Skandalen var for stor, *Fru Episcopo* var for berømt. Desuden forsømte jeg mine Kontor-Pligter. Jeg begik hyppige Fejltagelser, og undertiden slog min Puls saa stærkt, at jeg ikke kunde skrive. Jeg blev af Kammeraterne og mine Overordnede anset for en vanæret, fornedret, sløvet, fordærvet og fejj Person. Jeg modtog to eller tre Advarsler, derefter blev jeg suspenderet fra Embedet, og tilsidst blev jeg afskediget i den krænkede Moralitets Navn.

Indtil den Dag havde jeg dog idetmindste repræsenteret Værdien af den Sum, som udgjorde min Gage. Fra den Dag gjaldt jeg ikke saa meget som en Klud, ikke saa meget som den Frugtskrælling, man finder paa Gaden. Intet kan give Dem en Forestilling om den Haardhed og den Hjærteløshed, som min Kone og min Svigermoder udviste imod mig. Og dog havde de berøvet mig det Par Tusind Lire, som jeg havde tilbage, og Pante-laanersken havde for mine Penge aabnet en

lille Handel, ved hvis Hjælp Familien endnu kunde leve.

Jeg blev betragtet som en afskyelig Person, der tog Brødet ud af Munden paa de andre; jeg blev sat i Klasse med Battista. Ogsaa jeg fandt undertiden om Aftenen Døren lukket; ogsaa jeg led Sult. Og jeg forsøgte mig paa alle Maader, jeg paatog mig enhver Gjærning, selv den tarveligste og mest ydmygende. Jeg var paa Benene fra Morgen til Aften for at fortjene en Soldo. Jeg var Skriver, jeg bar Pakker, var Suflor ved et Operette-Selskab, Kommiss i et Fæste-Kontor, Tjener paa et Avis-Kontor, jeg udforte alt, hvad der tilbød sig, jeg havde at gjøre med alle Slags Mennesker, alle Slags Forhold, og jeg bøjede Hovedet under ethvert Aag.

Sig mig nu, om jeg ikke efter alt dette Slid, disse uendelig lange Dage, fortjente lidt Lindring, lidt Glemsel? Om Aftenen, naar jeg kunde, saa snart som Ciro havde lukket sine Øjne, gik jeg. Battista ventede mig nede paa Gaden — og vi gik sammen hen i en Vinstue og drak.

Lindring? Glemsel? Hvem har nogensinde kjendt Betydningen af de Ord: *drukne Sorgen i Vin*? Aah, Hr. Doktor, jeg har drukket, fordi jeg bestandig følte en brændende, uudslukkelig Torst; men Vinen har aldrig skjænket mig et Minuts Glæde. Vi sad ligeoverfor hinanden, og vi følte ingen Lyst til at tale. Der var ingen, der talte derinde. Har De nogensinde været inde i en saadan stille Vinstue? Gæsterne sidder hver for sig, deres Ansigts-Udtryk er træt, og de støtter Hovedet mod Haanden. Foran dem staar Glasset; de stirrer paa det, men maaske de slet ikke ser det. Er det Vin? Er det Blod? Det er begge Dele, Hr. Doktor.

Battista var bleven næsten blind. En Aften, da vi gik sammen, stansede han under en Lygte, lagde Haanden paa sit Underliv og sagde:

— Kan du se, hvor det er opsvulmet?

Derpaa greb han min Haand for at lade mig føle, hvor haardt det var, og sagde saa med en Stemme, som Angsten gjorde fremmed:

— Hvad kan det være?

Denne Tilstand havde varet i mange Uger, og han havde ikke talt om sit Onde. Nogle Dage efter førte jeg ham til Hospitalet for at lade ham undersøge af Lægerne. Det var en Svulst eller rettere en Gruppe af Svulster, som hurtigt udviklede sig. Der kunde forsøges en Operation, men Battista vilde ikke, skjøndt han langt fra kunde fatte sig i den Tanke at skulle dø.

Han slæbte paa sit Onde endnu nogle Maaneder; saa blev han nodt til at lægge sig til sengs og kom ikke mere op.

Hvilken lang og forfærdelig Dødskamp! Pantelaanersken havde lukket den Ulykkelige inde i et Slags Pulterkammer, et mørkt, lummert, afsides liggende Rum, hvorfra hun ikke kunde høre hans Jamren. Hver Dag gik jeg derind; og Ciro vilde følge mig, vilde hjælpe mig Aah, hvis De havde set ham, min stakkels Dreng! Hvor han var modig under denne Barmhjærtighedsgjærning ved sin Faders Side!

Jeg tændte en Stump Lys for bedre at kunne se, og Ciro lyste for mig. Og saa af-

dækkede vi dette store, uformelige Legeme, som skjælvede, og som ikke vilde dø. Nej, det var ikke et Menneske angrebet af en Sygdom. Det var snarere, hvorledes skal jeg udtrykke mig? det var snarere et Billede paa Sygdommen, noget udenfor Naturen, et forfærdeligt Væsen der levede sit eget Liv, og til hvilket der var hæftet to ynkelige menneskelige Arme, to ynkelige menneskelige Ben og et lille magert, rødladent, hæsligt Hoved. Rædselsfuldt! Rædselsfuldt! — og *Ciro* lyste for mig; og i denne udspilede Hud, der skinnede som gulligt Marmor, indsprøjtede jeg *Morfinen* med en rusten Sprøjte.

Men det er nok, det er nok. Fred være med denne stakkels Sjæl. Nu gjælder det om at naa til selve *Sagen*. Nu maa jeg ikke fortabe mig mere.

Skæbnen! — Der var gaaet ti Aar, ti Aar fulde af Fortvivlelse, ti Evigheder fulde af Helvedeskvaler. En Aften ved Bordet, hvor *Ciro* var tilstede, sagde *Ginevra* aldeles uventet:

— Har du hørt, at Wanzer er kommen tilbage?

Jeg blegnede sikkert ikke, fordi mit Ansigt, som De ser, i mange Aar har haft denne uforanderlige Farve, som selv ikke Doden vil forandre, som vil følge mig, som den er, ned under Jorden. Men jeg husker, at jeg ikke kunde bevæge min Tunge, og at jeg ikke kunde faa et Ord fremført.

Hun saa' paa mig med dette skarpe, næsten skærende Blik, som altid frembragte den samme Fornemmelse hos mig, som et skarpt-slebent Vaaben frembringer hos et frygtsomt Menneske. Jeg lagde Mærke til, at hun saa' paa min Pande, paa Arret. Hun smilede med et irriterende, utaaleligt Smil. Og saa sagde hun, medens hun pegede paa Mærket, vel vidende at hun saarede mig:

— Har du glemt Wanzer? Han har dog efterladt sig en smuk Erindring i din Pande . . .

Saa vendte ogsaa Ciro's Ojne sig mod mit Ar. Og jeg kunde i hans Ansigt læse de

Spørgsmaal, som han gjerne vilde have gjort mig. Han vilde have sagt:

— Hvad? fortalte du ikke en Gang, at du havde slaaet dig ved et Fald? Hvorfor løj du? Og hvem er den Mand, som har slaaet dig?

Men jeg saa' ned og tav.

Ginevra vedblev:

— Jeg mødte ham imorges. Han kjendte mig straks. Jeg, derimod, kjendte ham ikke straks, fordi han havde ladet Skjægget staa. Han vidste slet ikke noget om os. Han fortalte mig, at han har ledt efter dig i tre eller fire Dage. Han vil endelig se dig, sin gamle Ven, igjen. Det maa være gaaet ham godt i Amerika, idetmindste efter hans Ydre at dømme . . .

Hun saa' bestandig paa mig, medens hun talte og vedblev at smile med et uforklarligt Smil. Af og til sendte Ciro mig et Blik, og jeg kunde mærke, *at han folte, jeg led.*

Efter en Pause vedblev Ginevra:

— Han kommer iaften, om lidt.

Udenfor regnede det stærkt. Og det forekom mig, som om denne vedholdende, ens-

formige Lyd ikke kom udefra, men at den frembragtes inde i mig, omtrent som om jeg havde slugt en Mængde Kinin. Jeg mistede paa en Gang Følelsen af Virkeligheden, og jeg blev omgivet af denne *isolerende Atmosfære*, som jeg før har talt til Dem om, og jeg blev stærkt grebet af denne Følelse af, *at hvad der skete og skulde havde været en Gang for. Forstaar De mig?* Jeg troede, at jeg skulde til at overvære en uundgaaelig Gjentakelse af en Række Begivenheder, som allerede én Gang var forefaldne. Var Ginevras Ord *nye*? Var denne ængstelige Venten *ny*? Var den ny, denne Følelse af Ubehag, som min Sønns Blik fremkaldte, naar det altfor ofte, maaske ufrivilligt, vendtes mod min Pande, mod det forbaandede Ar. *Intet var nyt.*

Vi sad alle tre tavse ved Bordet. Ciro's Ansigt udtrykte en usædvanlig Uro. Denne Tavshed havde noget forunderligt ved sig: en dyb, mørk Betydning, som det ikke lykkedes min Sjæl at gjenmemtrænge.

Pludselig kimede det paa Klokken.

Vi saa' paa hinanden jeg og min Søn.
Ginevra sagde til mig:

— Det er Wanzer. Gaa du ud og luk ham op.

Jeg gik ud og lukkede op, rent maskinmæssigt. Wanzer kom ind.

Skal jeg beskrive Dem den hele Scene? Skal jeg gjentage hans Ord for Dem? Der var intet usædvanligt, i det han sagde, i det han gjorde, i det vi sagde, i det vi gjorde. To fordums Venner mødes, omfavner hinanden, veksler de sædvanlige Spørgsmaal, de sædvanlige Svar — saaledes ogsaa her.

Han bar en stor Gummi-Kappe med Hætte, helt blød og skinnende af Regnen. Han saa' sværere, større og stoltere ud. Han havde tre fire Ringe paa Fingrene, en Naal i Hals-torklædet og Guld-Uhrkjæde. Han talte uden Forlegenhed, som en Mand der er sikker paa sig selv. Var han virkelig en Tyv, der var vendt tilbage til Fædrelandet, efter endt Straffetid?

Blandt andet sagde han, idet han saa' op og ned ad mig:

— Du er bleven meget gammel. *Fru Ginevra* derimod ser friskere ud end før . . .

Han saa' atter paa *Ginevra*, smilende med halvlukkede Ojne. Jeg kunde se, at han allerede begjærede hende.

— Men sig mig engang — vedblev han — Er det ikke mig, der har ordnet dette Ægteskab? Det var virkelig mig. Kan du huske? Ha, ha, ha! Kan du huske?

Han gav sig til at le, og *Ginevra* gav sig ogsaa til at le. Ogsaa jeg forsøgte at le. Jeg troer, jeg spillede *Battistas* Rolle ganske godt. Den stakkels *Battista* (Fred være med hans Sjæl!) havde som Arv efterladt mig sin krampagtige, sindssvage Maade at le paa. Fred være med hans Sjæl!

Men *Ciro* betragtede uophorlig mig, sin Moder og den Fremmede. Og naar hans Blik hvilede paa *Wanzer*, antog det et Udtryk af Haardhed, som jeg aldrig før havde set hos ham.

— Din Dreng ligner dig en hel Del — blev han ved. — Han ligner dig mere end Moderen.

Og han strakte Haanden ud for at klappe

ham paa Hovedet. Men Ciro trak sig tilbage og undgik hans Haand ved en saa stolt og hæftig Bevægelse med Hovedet, at Wanzer blev aldeles overrasket.

— Der, din uartige Dreng! — raabte hans Moder og slog ham haardt paa Kinden.

— Bring ham ud, bring ham ud straks! — befalede hun bleg af Vrede.

Jeg rejste mig og adlød. Ciro bojede Hovedet, men han græd ikke. Jeg kunde høre, hvorledes hans sammenbidte Tænder skar mod hverandre.

Da vi var kommet ind i vort Værelse, løftede jeg hans Hoved op, saa blidt som det var mig muligt; og paa hans stakkels, magre Kind saa jeg Mærket af Fingrene, det røde Mærke af Slaget. Taarerne blændede mine Øjne.

— Gjør det ondt? Gjør det meget ondt? Svar mig, Ciro! Sig mig, om det gjør meget ondt? — spurgte jeg, idet jeg med fortvivlet Omhed bojede mig over denne stakkels lille mishandlede Kind, som jeg gjerne vilde have

vædet, ikke med mine Taarer men med den kosteligste Balsam.

Han svarede ikke, han græd ikke. Aldrig, aldrig, aldrig havde jeg set dette Udtryk i hans Ansigt, saa haardt, fjendtligt, næsten vildt, den sammentrukne Pande, disse frem-skudte Læber, denne gustne Farve.

— Ciro, min Dreng, svar mig!

Han svarede ikke. Han vendte sig fra mig, gik hen til sin Seng og begyndte i Tavshed at klæde sig af. Jeg gav mig til at hjælpe ham, frygtsomt, næsten ydmygt, pint af den Tanke at han maaske ogsaa i mig saa' en Fjende. Jeg lagde mig paa Knæ foran ham for at snøre hans Sko op. Jeg laa helt sammenbojet foran ham med mit Hjærte ved hans Fodder, dette Hjærte der var saa tungt som Bly, og som jeg syntes, jeg ikke mere kunde løfte.

— Fader, Fader — udbrod han pludselig og greb mig med begge Hænder om Hovedet. Og det angstfulde Spørgsmaal svævede paa hans Læber.

— Tal, tal, kjære Barn! — bad jeg, endnu liggende ved hans Fodder.

Han holdt inde og sagde intet. Han gik op i Sengen, trak Tæpperne op over sig og gjemte Hovedet i Hovedpuden. Lidt efter begyndte hans Tænder at klapre, som de undertiden gjorde det om Vinteren, naar han frøs. Mine Kjærtegn beroligede ham ikke, mine Ord skjænkede ham ingen Trøst.

Aah, Hr. Doktor, den, der har prøvet det, som jeg prøvede i denne Time, har fortjent Himlen.

Gik der kun en Time? — Endelig syntes jeg, at Ciro blev roligere. Han lukkede Øjnene som for at sove, hans Ansigt mistede lidt efter lidt sit spændte Udtryk, hans Skjælven ophørte. Jeg blev siddende ubevægelig ved Siden af Sengen.

Udenfor regnede det stadigt. Med Mellemrum slog Regnen hæftigt mod Ruderne, og Ciro spærrede sine Øjne op men lukkede dem saa atter.

— Sov du kun! Jeg er her jo — gjentog jeg hver Gang. — Sov kun, min egen Dreng!

Men jeg var bange; jeg kunde ikke blive

Herre over min Angst. Jeg folte i mig, rundt om mig som en forfærdelig Trusel, og jeg gjentog hver Gang:

— Sov kun, sov kun!

Et skarpt, skærende Skrig brød ud over vore Hoveder. Ciro foer op i Sengen og klyngede sig til min Arm, forfærdet, aandeløs.

— Fader, Fader, hørte du?

Og klyngede til hinanden, grebne af samme Rædsel, lyttede vi, og ventede vi.

Et nyt Skrig, længere end det første, som fra et Menneske, der blev myrdet, trængte ned til os gjennem Loftet. Saa kom der endnu et Skrig, længere, endnu mere sønderrivende, et Skrig, som jeg kjendte, som jeg allerede havde hørt en Nat, langt tilbage

— Vær rolig, vær rolig. Du skal ikke være bange. Det er en Kvinde, som er syg, der ovenpaa. Fru Bedetti, ved du . . . Vær rolig, Ciro. Det er ingenting.

Men Skrigene blev ved, de trængte gennem Murene og skar sig ind i vore Oren. Bestandig blev de vildere og vildere. Det lød som et Dyrs Dødskamp, naar det er

blevet daarligt slagtet. Jeg saa' Blodet for mine Ojne.

Instinktmæssigt stoppede vi begge Fingrene i Ørene og ventede paa, at denne Dødskamp skulde ophøre.

Skrigene holdt op; atter hørtes Regnens Slag mod Ruden. Ciro krøb ned under Tæpperne og lukkede atter Øjnene. Jeg gjentog:

— Sov kun, sov kun. Jeg bliver hos dig.

Der hengik en ubestemmelig Tid. Jeg var i Skjæbnens Vold, ligesom en Besejret i den ubønhørlige Sejrherres Vold.

— Giovanni, kom. Nu gaar Wanzer.

Ginevras Stemme! Det gav et Sæt i mig. Jeg lagde Mærke til, at ogsaa Ciro var faret sammen uden dog at aabne Øjenlaagene. Han sov altsaa ikke? — Jeg nolede, inden jeg adlød. Ginevra aabnede Døren til Værelset og gjentog:

— Kom. Wanzer gaar.

Saa rejste jeg mig og gik ganske stille ud af Værelset i det Haab, at Ciro ikke skulde høre det.

Da jeg atter stod overfor denne Mand, læste jeg tydeligt i hans Øjne det Indtryk, jeg gjorde paa ham. Jeg maatte forekomme ham som en Døende, der endnu holdtes oprejst af en unaturlig Kraft. Men jeg vakte ingen Medfølelse hos ham.

Han saa' paa mig, han talte til mig paa samme Maade som fordem. Han var Herren, der havde fundet sin Tjener igjen. Jeg tænkte: Hvad har de sagt i disse Timer, hvilke Planer har de lagt op imod mig? Jeg lagde Mærke til en Forandring hos dem begge. Naar Ginevra talte til ham, havde hendes Stemme en anden Klang end før. Naar hun saa' paa ham, dækkedes hendes Øjne af *dette Slor*

— Det regner altfor stærkt. Du maa gaa ned og se at faa fat i en Vogn.

Forstaar De? Det var en Befaling til mig. Wanzer gjorde ingen Indvendinger. Det forekom ham højst naturligt, at jeg skulde hente ham en Vogn. Havde han maaske ikke atter taget mig i sin Tjeneste? — Jeg kunde

næppe holde mig oprejst! Og de saa' sikkert begge, hvor svag jeg var.

Ufattelige Grusomhed! Men hvad skulde jeg gjøre? Skulde jeg nægte at gjøre det? Skulde jeg begynde et Opror netop i det Ojeblik? Jeg kunde have sagt, at jeg ikke var rask. — Men jeg tav; tog min Hat og en Paraply og gik.

Paa Trappen var der allerede slukket. Men jeg saa' Lysglint i Mørket, og i min Hjerne fulgte de besynderligste, usammenhængende Tanker efter hinanden med Lynets Hastighed. Jeg blev i nogen Tid staaende paa en Afsats og troede at føle Vanviddet nærme sig i Mørket. Men intet skete. Jeg hørte tydeligt Ginevra le. Jeg hørte Støj fra Lejerne ovenpaa. Jeg strøg en Svovlstik og gik ned.

Da jeg skulde til at gaa ud paa Gaden, hørte jeg Ciro's Stemme kalde paa mig. Jeg havde en aldeles *virkelig* Fornemmelse heraf, ligesom af Latteren og Støjen. Jeg vendte mig om og sprang op ad Trapperne med en uforklarlig Lethed.

— Allerede? — udbrod Ginevra, da hun saa' mig.

Jeg kunde ikke tale, saa forpustet var jeg. Endelig fik jeg fremstammet et Par Ord.

— Jeg kan ikke Jeg maa der ind. Jeg har det ikke godt.

Og jeg løb ind til min Søn.

— Kaldte du paa mig? — spurgte jeg, da jeg aabnede Doren.

Han havde rejst sig op i Sengen som for at lytte.

— Nej, jeg har ikke kaldt — svarede han.

Men jeg troer, at han ikke sagde Sandhed.

— Maaske har du kaldt paa mig isøvne. Sov du ikke før?

— Nej, jeg sov ikke.

Han saa' uroligt og mistænksomt paa mig.

— Hvad er der ivejen? — spurgte han. — Hvorfor er du saa forpustet? Hvad har du gjort?

— Saa, vær nu rolig, Ciro — bad jeg, for at undgaa at svare, og strog ham kjærtegnende over Haaret. — Jeg bliver her hos dig. Jeg skal ikke gaa min Vej mere. Sov nu; sov!

Han lod sig med et Suk atter falde tilbage mod Hovedpuden. Saa lukkede han Øjnene for at føje mig og lod, som om han sov. Men efter nogle Minutters Forløb aabnede han dem atter og saa' mig ind i Ansigtet. Derpaa sagde han, med et ubeskriveligt Tonefald:

— *Han er ikke gaaet endnu.*

Fra den Aften forlod Forudfølelsen af det Forfærdelige mig ikke. Det var som et Slags ubestemt, hemmelighedsfuld Rædsel, som skjulte sig i mit Væsens dybeste Dyb, der, hvor Bevidsthedens Lys ikke formaaede at trænge ned. Blandt alle de Afgrunde, jeg havde opdaget i mig, var denne den uransageligste, den forfærdeligste. Bestandig vaagede jeg over den, betragtede den, kunde jeg næsten sige, med forfærdelig Angst; jeg

haabede, at et pludseligt Lynglimt skulde belyse den, afsløre den helt for mig. Undertiden syntes det mig, som om dette ubekjendte hævede sig langsomt og nærmede sig Bevidsthedens Horizont, næsten berorte den, hvorefter det atter trak sig tilbage i Dybet, med ét Slag sank tungt ned i Morket, medens det i min Sjæl efterlod en forunderlig Uro, som den aldrig før havde kjendt. Forstaar De mig? Tænk Dem, for rigtigt at kunne forstaa mig, tænk Dem, at De staar ved en Brønd, hvis Dybde De ikke kan beregne. Brønden er til et vist Punkt oplyst af Dagslyset, men De ved, at der i Morket nedenunder skjuler sig noget ubekjendt, frygteligt. De ser det ikke, men De *føler*, at det bevæger sig paa en forvirret, ubestemmelig Maade. Og dette *noget* hæver sig lidt efter lidt; det naaer lige til Halvmørkets Grænse, hvor De endnu ikke tydeligt kan skjælne det. Endnu lidt højere, endnu lidt højere og De vil kunne se det. Men det stanser, trækker sig sammen, trækker sig ned

og lader Dem tilbage, ængstet, skuffet, forfærdet

Nej, nej! Det er Barnagtigheder, Barnagtigheder De kan ikke forstaa det.

Nu skal De faa at høre om Kjendsgjærningerne. Nogle Dage efter havde Wanzer taget mit Hjem i Besiddelse, taget Bolig i mit Hjem i Egenskab af Logerende! Og som Følge heraf vedblev jeg at være den skjælvende Tjener. Behøver jeg at forklare Dem Begivenhedernes Udvikling? Behøver jeg at forklare Dem dem? Synes De maa-ske, at disse Begivenheder er forunderlige? Og skal jeg opregne alle Ciro's Lidelser for Dem? — hans tavse Vrede, hans bitre Ord, som for mig var værre end en hvilken-somhelst Gift; hans pludselige Skrig og Hulken, der om Natten fik Haarene til at rejse sig paa mit Hoved, og hans Legemes dødningsagtige, forfærdelige Ubevægelighed i Sengen. Og hans Taarer, hans Taarer, disse Taarer, som undertiden pludselig løb ned over hans Kinder fra de aabne, klare Ojne,

der ikke blev hede, ikke blev røde
Aah, Hr. Doktor, man maa have set dette
Barn græde, for at vide *hvorledes Sjælen
græder.*

Vi har fortjent din Himmel! Aah Gud!
aah Gud! Har vi ikke fortjent din Himmel?

Tak, Hr. Doktor; Tak. Nu kan jeg gaa
videre. Lad mig gaa videre straks, ellers
naar jeg ikke at fortælle Dem Slutningen.

Vi nærmer os, forstaar De? Vi nærmer
os; vi er der allerede. Hvad er det idag?
Den seksogtyvende Juli. Det var den niende
Juli, i denne Maaned! Det er, som om det
kunde være en Evighed siden, som om det
kunde være igaar.

Jeg stod i en Urtekræmmers Bagbutik bojet
over Pulten og regnede, forpint af Træthed
og Hede, fortæret af Fluerne, kvalmet af
Lugten fra Kryderierne. Klokken kunde vel
være tre om Eftermiddagen. Ofte afbrød jeg
Arbejdet for at tænke paa Ciro, som i disse
Dage var daarligere end sædvanlig. Jeg be-
tragede i Tankerne hans lille Ansigt, der

var afmagret af Lidelse, spinkelt, blegt som Voks.

Læg vel Mærke til en Ting, Hr. Doktor. Gjennem et Hul i den Væg, som jeg vendte Ryggen mod, altsaa over mit Hoved, *skinnede Solstraalen*.

Læg ogsaa Mærke til noget andet. En Svend, en ung, svær Mand laa henstrakt paa nogle Sække og sov. Utallige Fluier summede om ham, som om et Aadsel. Hans Principal, Urtekræmmeren, kom ind og gik hen mod et Hjørne, hvor der stod et Vandfad. Blodet løb ham ud af Næsen, og, da han gik foroverbøjet for ikke at faa Pletter paa Skjorten, dryppede *Blodet* ned paa Gulvet.

Der paafulgte i nogle Minutter en saa dyb Stilhed, at det næsten var, som alt Liv var stanset. Der kom ikke en Kunde; ikke en Vogn rullede forbi. Svenden snorkede ikke mere.

Pludseligt hørte jeg Ciro's Stemme:

— Er Fader her?

Jeg saa' ham komme hen imod mig paa dette smudsige Sted, mellem disse Sæbebotter,

mellem disse Sække og Tonder, han der var saa fin, næsten gjennemsigtig, aandeagtig! — jeg saa' ham komme hen imod mig næsten som i en Hallucination. Sveden perlede paa hans Pande, og hans Læber skjælvede. Men han forekom mig besjælet af en næsten vild Energi.

— Hvordan kommer du her? — spurgte jeg. — Paa denne Tid! Hvad er der ivejen?

— Kom, Fader, kom.

— Men hvad er der sket?

— Kom, kom med mig.

Hans Stemme var hæs men bestemt.

Jeg lod alt ligge og sagde kun:

— Jeg kommer straks igjen.

Og jeg gik bort med ham, urolig; og Benene vaklede under mig.

Vi var i Tritone Gaden. Vi gik op ad mod Barberini-Pladsen, der laa som et øde Solhav. Jeg ved ikke, om den var øde, men jeg saa' kun Solgløden. Ciro greb min Haand.

Du siger ikke noget? Hvad er der sket?

— spurgte jeg ham for tredie Gang, skjøndt jeg var bange for, hvad han vilde sige.

— Kom, kom med mig. Wanzer har slaaet hende slaaet hende

Raseriet snørede hans Strube sammen. Det var, som om han ikke kunde sige mere. Han ilede fremad og trak mig med sig.

— Jeg saa' det selv — begyndte han atter. — Inde fra mit Værelse kunde jeg høre, at de talte højt; jeg kunde høre Ordene Wanzer overvældede hende med Skjældsord, han kaldte hende ved alle mulige Navne alle mulige forstaar du? Og jeg saa' ham, da han kastede sig over hende med Hænderne løftede og raabte: «Der! Der! Der!» I Ansigtet, paa Ryggen, paa Brystet, overalt, og haardt, haardt «Der! Der!» Og han kaldte hende ved alle mulige Navne

Stemmen var ukjendelig, hæs pibende, skærende, halvkvalt af et saa rasende Had, at jeg med Gysen tænkte: «Nu styrter han til Jorden; nu bliver han liggende her, knust paa Stenbroen.»

Men han faldt ikke. Han vedblev at paa-skynde sine Skridt og trak mig med sig under den brændende Sol.

— Troer du, jeg skjulte mig? Troer du, at jeg blev siddende, at jeg var bange? Nej, nej, jeg var ikke bange. Jeg løb til, jeg gav mig til at skringe imod ham; jeg greb fat i hans Ben og bed ham i den ene Haand. . . . Det var alt, hvad jeg kunde gjøre Han slog mig til Jorden. Og saa kastede han sig atter over Moder; han greb hende i Haaret Aah, den Slyngel, den Slyngel!

Han tav, næsten kvalt af Sindsbevægelsen.

— Den Slyngel! Han greb hende i Haaret. Han trak hende hen mod Vinduet . . . Han vilde kaste hende ud Men saa slap han hende «Jeg løber min Vej; ellers dræber jeg dig,» sagde han. Og saa løb han, løb ud af Huset Aah, hvis jeg havde haft en Kniv!

Atter holdt han inde. Vi var i San Basilio Gaden; der var ganske stille.

— Stans et Ojeblik, Ciro! — bad jeg,

angst for at falde om, eller se ham falde.
— Lad os stanse lidt her i Skyggen. Du kan ikke mere.

— Nej, vi maa skynde os Hvis Wanzer nu kom tilbage for at dræbe hende? Moder var bange, hun var bange for, at han skulde komme og dræbe hende. Jeg hørte, at hun sagde til Maria, at hun skulde tage en Rejsetaske og lægge noget Tøj i den, fordi hun straks vilde bort, bort fra Rom ud til Tivoli, troer jeg til Tante Amalia . . . Det gjælder om at komme tidsnok. Vil du lade hende rejse?

Han stansede, men kun for at se mig ind i Ansigtet og høre mit Svar.

— Nej nej — stammede jeg.

— Og vil du lade *ham* komme ind i Huset mere? Vil du ikke sige noget til ham? Vil du ikke gjøre noget ved ham?

Jeg svarede ikke. Han saa' ikke, at jeg var ved at dø af Skam og Smærte. Han saa' det ikke, for efter et Ojeblik's Tavshed raabte han pludselig med helt forandret Stemme, skjælvende af dyb Bevægelse:

— Fader, Fader, du er ikke bange
du er ikke bange for *ham*, vel?

— Nej . . . nej . . . — stammede jeg.

Og vi vedblev at gaa mod vort Hjem i den hede Sol gennem det nye Kvarter ved Villa Ludovisi, vi gik mellem omhugne Træer, mellem Dynger af Mursten og Huller, hvor der lædskedes Kalk. Disse Kalk-Kuler blændede mig og drog mig til sig. — Bedre — tænkte jeg — bedre at brændes levende i en af disse Grave end at imødegaa, hvad der nu vil ske. — Men *Ciro* havde atter grebet min Haand og trak mig med sig, blindt, mod min Skjæbne.

Vi naaede derhen; vi gik op.

— Har du *Nøglen*? — spurgte *Ciro*.

Jeg havde den. Jeg aabnede Døren. *Ciro* gik først ind.

— Moder! Moder! — kaldte han.

Ingen svarede.

— *Maria*!

Ingen svarede. Huset var tomt, og en mistænkelig Stilhed hvilede over Værelserne, hvor Dagslyset strømmede ind.

— Hun er allerede borte! — sagde Ciro.
Hvad vil du gjøre?

Han gik ind i det andet Værelse.

— Her var det — sagde han.

En Stol laa endnu væltet. Paa Gulvet opdagede jeg en bojet Haarnaal og en rødbrun Lok. Ciro, hvis Blik fulgte mit, bojede sig, tog nogle meget lange Haar op og viste mig dem.

— Ser du?

Hans Hænder og Læber skjælvede; men hans Energi var borte. Kræfterne svigtede ham. Jeg saa' ham vakle, jeg saa' ham besvime i mine Arme. Jeg kaldte paa ham.

— Ciro, Ciro, min Son!

Han var bevidstløs. Jeg ved ikke, hvorledes jeg bar mig ad med at overvinde den Svaghed, som var ifærd med at overvælde ogsaa mig. En Tanke slog ned i mig.

«Hvis Wanzer nu kom?» Jeg ved ikke, hvorledes jeg bar mig ad med at holde det stakkels lille Væsen og bære ham ind paa Sengen.

Han kom til sig selv.

— Du maa hvile dig — sagde jeg til ham.
— Skal jeg klæde dig af? Du har Feber.
Jeg vil sende Bud efter en Læge. Nu skal
jeg klæde dig af, ganske forsigtigt. Skal jeg?

Jeg sagde disse Ord og gjorde disse Ting,
som om der slet ikke var andet paafærde,
som om de dagligdags Begivenheder og Om-
sorgen for min Son nu skulde optage mig
Resten af Dagen. Men jeg følte, jeg vidste,
jeg var sikker paa, at det ikke skulde blive
saadan, at det ikke kunde blive saadan. Kun
en eneste Tanke rummedes i min Hjerne, en
eneste bange Forventning herskede i mit Indre.
Rædslen, som før havde hvilet i min Sjæls
dybeste Dyb, gjennemsyrede nu hele mit
Væsen, bragte Haarene til at rejse sig paa
mit Hoved.

— Lad mig klæde dig af og lægge dig paa
Sengen — gjentog jeg.

— Nej, jeg vil beholde Klæderne paa —
sagde Ciro.

Hans Stemme, der nu havde en anden
Klang, hans Ord, der lod alvorlige, kunde
ikke afbryde den Gjentakelse af hans natur-

lige, forfærdelige Spørgsmaal, som bestandig lød i mit Indre: «*Hvad vil du gjøre?*»

Hvad vil du gjøre? Hvad vil du gjøre?

Det var mig umuligt at beslutte mig til nogensomhelst Handling.

Det var mig umuligt at fatte en Beslutning, at forestille mig en Løsning, at udtænke en Fornærmelse, et Forsvar. Tiden gik, og intet hændte. — Jeg skulde have hentet en Læge til Ciro. Men vilde Ciro have ladet mig gaa? Saa var han bleven ene tilbage. Jeg kunde have modt Wanzer paa Trappen. *Og saa?* Eller Wanzer kunde være kommet i min Fraværelse. *Og saa?*

Efter Ciros Mening skulde jeg ikke lade ham komme ind; jeg skulde sige noget til ham eller gjøre noget. Jeg havde kunnet sætte Kjæden for Døren. Naar Wanzer saa ikke kunde aabne med Nøglen, vilde han trække i Klokken, banke, rase og skjælde. *Og saa?*

Vi ventede.

Ciro laa udstrakt paa Sengen: jeg sad ved hans Side og holdt ham i Haanden og folte

hans Puls. Dens Slag tiltog med svimlende Hurtighed.

Vi talte ikke sammen. Det var, som horte vi alle mulige Lyd, men det var kun Blodets Hamren. Gjennem Vinduet saa' man den blaa Himmel; Svalerne fløj tæt mod Muren, som om de vilde ind i Værelset. Gardinerne udspændtes som af et dybt Aandedrag, paa Gulvfliserne aftegnede Solen skarpt Vindues-Aabningens Firkant og Skyggen af Svalerne, som tumlede sig i Luften. Alle disse Ting havde intet Virkelighedspræg for mig mere, de bevarede kun et rent overfladisk Præg deraf. De var ikke længere Livet, men de foregav at være Livet. Selv min Angst og Rædsel var indbildt. —

Hvor lang Tid hengik der?

— Jeg er saa tørstig. Giv mig lidt Vand — bad Ciro.

Jeg rejste mig for at give ham noget at drikke. Karaffen paa Bordet var tom. Jeg tog den og sagde:

— Jeg gaar ud i Kjøkkenet for at fylde den.

Jeg gik ud af Værelset og ind i Kjøkkenet og holdt Karaffen hen under Vandhanen.

Kjøkkenet laa ved Siden af Forstuen. Jeg horte tydeligt Lyden af en Nogle, som blev drejet om i en Laas. Jeg stod som forstenet, *aldeles ude af Stand til at gjøre en Berægelse.* Men jeg horte Doren blive aabnet og kjendte Wanzers Skridt.

— Ginevra!

Stilhed. Han gjorde atter et Par Skridt. Og atter kaldte han.

— Ginevra!

Stilhed. Atter Skridt. Aabenbart sogte han hende i Værelserne. *Jeg var fuldstændig ude af Stand til at gjøre en Berægelse.*

Pludselig horte jeg min Søn skrige, et vildt Skrig der i samme Nu hævede min Lammelse. Mine Øjne faldt paa en lang Kniv, som laa og blinkede paa Bordet, øjeblikkelig omfattede min højre Haand den, og en vidunderlig Kraft gjennemstrømmede min Arm. Jeg folte mig baaren hen til min Drengs Værelse som af en Stormvind, og jeg saa' min Søn med et Vilddyrs Raseri klynge

sig til Wanzers Legeme, og jeg jeg saa' Wanzers Hænder gribe ham — —

To, tre, fire Gange stødte jeg Kniven i hans Ryg lige til Skaftet.

Aah, Hr. Doktor, for Guds Skyld, gaa ikke fra mig, lad mig ikke være ene! Jeg dør inden Aften; jeg lover Dem, at jeg skal dø. Saa kan De gaa, De kan lukke mine Ojne, og saa kan De gaa. Nej, ikke engang det beder jeg Dem om. Jeg selv skal, for jeg udaander, lukke dem.

— Kan De sé min Haand. Den rørte ved hans Ojenlaag, og den er visnet hen Jeg vilde lukke dem, fordi Ciro hvert Øjeblik rejste sig op i Sengen og raabte:

— Fader, Fader, *han ser paa mig.*

Men hvorledes kunde han se paa ham, naar hans Ansigt var tildækket? Kan de Døde da se gjennem et Lagen?

Og det venstre Ojenlaag vilde ikke lade sig lukke, men holdt igjen . . . iskoldt . . .

Og alt det Blod! Kan et Menneske rumme

et Hav af Blod? Man ser næsten ikke Aarerne, de er saa fine og tynde, at man næsten ikke ser dem. Og alligevel Jeg vidste ikke, hvor jeg skulde sætte min Fod. Blodet sivede ind i mine Sko; de blev saa vaade, som to Svampe — det er besynderligt, ikke sandt? som to Svampe.

Den ene saa meget Blod; og den anden ikke en Draabe: — en Lilje

Aah, min Gud, en Lilje! Saa er der dog altsaa endnu noget, der er hvidt i denne Verden?

Mange Liljer!

Hr. Doktor, Hr. Doktor, hvad er det, der sker?

Inden Aften, aah, inden Aften

En Svale fløj ind i Stuen

Lad den kun blive

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PQ Annunzio, Gabriele d'
4803 Giovanni Episcopo
G61G619

